

Beslissing

(B)1677/3

26 november 2020

Beslissing houdende uitvoering van artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, om de energieoverdracht mogelijk te maken

Artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijke versie

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	4
VERKLARENDE WOORDENLIJST	6
1. ALGEMENE BESCHOUWINGEN	8
2. FORMULES VOOR DE BEPALING VAN DE STANDAARDOVERDRACHTSPRIJS.....	10
2.1. Toe te passen formule als de eindafnemer zijn eigen FSP is	10
2.2. In de andere gevallen toe te passen formule	10
2.2.1. Principe 1 – Unieke prijsformule	10
2.2.2. Principe 2 – Prijsformule gebaseerd op marktprijsindexen	11
2.2.3. Principe 3 – Prijsformule die de onderhandelde oplossing in de hand werkt	12
2.2.4. Principe 4 – benadering van de verkoopprijs.....	14
2.2.5. Voorgestelde standaardprijsformule	15
2.3. Modaliteiten voor aanpassing van de standaardprijsformule.....	16
3. MECHANISMEN VOOR DE FINANCIËLE EN CONTRACTUELE GARANTIES TE VERKRIJGEN VAN DE AANBIEDER VAN FLEXIBILITEITSDIENSTEN	17
3.1. Mechanisme van financiële garantie	17
3.2. Bedrag van de financiële waarborg	18
3.2.1. Volumebepaling	18
3.2.2. Prijsbepaling	19
3.2.3. Minimumbedrag van de bankwaarborg.....	19
3.2.4. Timing van de controle.....	20
3.3. Beroep op de bankwaarborg	20
4. TOEPASSINGSMODALITEITEN VAN DE FORMULE VOOR HET BEPALEN VAN DE STANDAARDOVERDRACHTSPRIJS	21
5. MODEL VAN CLAUSULES DIE STANDAARD VAN TOEPASSING ZIJN	22
6. RAADPLEGINGSVERSLAGEN.....	25
6.1. Ontwerpbeslissing (B)1677	25
6.1.1. Formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtsprijs	25
6.1.2. Bepaling over het contract dat de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseert.....	27
6.1.3. Mechanismen om financiële en contractuele garanties te verkrijgen van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten	28
6.1.4. Toepassingsmodaliteiten van de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtsprijs	30

6.1.5.	Model van clauses die standaard van toepassing zijn	31
6.1.6.	Niet behandelde onderwerpen	32
6.2.	Ontwerpbeslissing (b)1677/2.....	33
6.2.1.	Schrappen van punt 2.4. over de problematiek van het contract dat de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseert.....	33
6.2.2.	Aanpassing van de toepassingsmodaliteiten van de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtsprijs	33
6.2.3.	Niet behandelde onderwerpen	34
6.3.	Ontwerpbeslissing (B)1677/3	34
7.	BESLISSING.....	35
	BIJLAGE 1	41
	BIJLAGE 2	48

INLEIDING

1. Op 13 juli 2017 werd een wet uitgevaardigd tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt om de vraagflexibiliteit, alsook de opslag van elektriciteit te verbeteren.¹

Deze wet is onder meer gericht op de opmaak van een wettelijk kader voor het organiseren van de energieoverdracht, die wordt begrepen als elke "*activering van de vraagflexibiliteit waarbij een leverancier en een aanbieder van flexibiliteitsdiensten betrokken zijn die een afzonderlijke evenwichtsverantwoordelijke hebben en/of een aanbieder van flexibiliteitsdiensten die niet hun leverancier is*". De in deze wet opgenomen principes zijn in grote mate gebaseerd op het model dat de CREG heeft voorgesteld in haar studie (F)1459³.

2. In artikel 19*bis*, § 3, 1° tot 3° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna de "electriciteitswet") wordt aan de CREG voortaan de bevoegdheid toevertrouwd om, na raadpleging van de marktspelers, het volgende vast te leggen:

1° de regels die moeten gevolgd worden inzake de vergoeding van de overgedragen energie;

2° de formule(s) voor de bepaling van de standaardprijs voor de overdracht;

3° de mechanismen voor de van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten te verkrijgen financiële en contractuele garanties."

3. Bovendien worden in de paragrafen 4 en 5 van hetzelfde artikel aan de CREG twee taken toegewezen in geval van mislukking van de commerciële onderhandeling tussen de marktspelers:

"§ 4. Indien er geen akkoord bereikt is bij de commerciële onderhandeling tussen de marktspelers past de CREG, na raadpleging van die marktspelers, de formule(s) voor de standaardprijs van de overdracht toe.

§ 5. De Commissie stelt een model op met van toepassing zijnde standaardclausules tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier bij gebrek aan een akkoord over de modaliteiten van hun contractuele relatie." (De CREG onderlijnt.)

Het is dus aan de CREG om de formule(s) voor de bepaling van de standaardprijs voor de overdracht vast te leggen. Bij gebrek aan akkoord tijdens de commerciële onderhandeling tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten (hierna de "FSP", voor *flexibility service provider*) en de leverancier, past de CREG deze formule(s) toe, na hen te hebben geraadpleegd. Analoog stelt de CREG een model op met standaardclausules die van toepassing zijn tussen de FSP en de leverancier bij gebrek aan een akkoord over de modaliteiten van hun contractuele relatie, evenals een mechanisme van financiële waarborgen om de storting van de financiële compensatie te verzekeren.

4. Onderhavige beslissing kadert in de continuïteit van de acties die de CREG sinds september 2015 heeft ondernomen:

- in september 2015 heeft de CREG de marktspelers geraadpleegd aan de hand van een vragenlijst, waarvan vragen 30, 31 en 32 betrekking hadden op de financiële compensatie; er werden verscheidene formules voor het komen tot de verkoopprijs voorgesteld;

¹ B.S., 19 juli 2017, blz. 73467-73469.

² Electriciteitswet, art. 19*bis*, § 2, 2de lid.

³ Studie (F)160503-CDC-1459 van 5 mei 2016 over de middelen die moeten worden toegepast om de deelname aan de flexibiliteit van de vraag op de elektriciteitsmarkten in België te faciliteren.

- vervolgens vertrouwde de CREG aan de Universiteit van Luik een studie toe omtrent dit onderwerp, die is gepubliceerd als bijlage 2 van studie (F)1459;
- op basis van de suggesties van de marktspelers en de conclusies van de Universiteit van Luik, heeft de CREG op 7 juli 2016 een workshop georganiseerd over de financiële compensatie en het standaardcontract, tijdens dewelke ze de structuur van een standaardformule voor financiële compensatie alsook een waarde voor de in overweging te nemen parameters voorstelde; ze heeft de deelnemers opgeroepen om op dit voorstel te reageren;
- daarna werden er vergaderingen georganiseerd met de marktspelers die opmerkingen en suggesties hadden geformuleerd;
- in overeenstemming met het huishoudelijk reglement van de CREG werd ontwerpbeslissing (B)1677, die uitvoering geeft aan artikel 19, §§ 3 tot 5, van de elektriciteitswet, onderworpen aan een publieke raadpleging van 9 februari tot 2 maart 2018;
- rekening houdend, in de mate van het mogelijke, met de opmerkingen geformuleerd door de marktspelers in het kader van deze publieke raadpleging heeft de CREG haar beslissing (B)1677 genomen op 15 maart 2018.
- Onder punt 2.4. van deze beslissing behandelde de CREG de problematiek van de toepassing van het principe van de correctie van de evenwichtspereimeter van de BRP van de oorspronkelijke eindafnemer van het flexibiliteitsvolume geactiveerd door de aanbieder van flexibiliteitsdiensten op de contracten die de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseren en stelde ze een oplossing voor van door de CREG goedgekeurde regels die de netbeheerder heeft opgenomen in zijn voorstel van regels voor de organisatie van de energieoverdracht via een aanbieder van flexibiliteitsdiensten.

In het kader van een raadpleging die de netbeheerder tussen 9 november en 5 december 2018 heeft georganiseerd over de evolutie van het ontwerp van de markt van de secundaire reserve werd een nieuw model voor de behandeling van deze problematiek voorgesteld door de marktspelers. Na een openbare raadpleging die tussen 18 juni en 16 juli 2019 werd georganiseerd heeft de netbeheerder op 3 oktober 2019 een voorstel tot aanpassing van regels voor de organisatie van de energieoverdracht met inbegrip van dit nieuwe model aan de CREG overgemaakt. Op vraag van de CREG werd een nieuwe versie van dit voorstel met aangepaste vorm aan de CREG voorgelegd op 18 januari 2020.

Om verwarring met betrekking tot de toepassing van deze nieuwe principes te vermijden, heeft de beslissing van de CREG (B)1677/2 van 27 maart 2020 punt 2.4. van beslissing (B)1677 van de CREG van 15 maart 2018 geschrapt. De CREG heeft van deze gelegenheid gebruik gemaakt om er bovendien enkele kleine aanpassingen in aan te brengen.

5. Deze beslissing is genomen in het kader van de uitbreiding van de toepassing van de energieoverdracht op de *day ahead* markt (DA) en de *intraday* markt (ID). Om te vermijden dat de term “contract met valorisatie van de afwijking” (ook “*pass-through*” genoemd) verkeerd geïnterpreteerd wordt, wordt de definitie ervan aangevuld om uitdrukkelijker aan te geven dat dit type contract enkel betrekking heeft op akkoorden tussen de eindafnemer en zijn elektriciteitsleverancier om de afwijking tussen de nominatie en het reële programma van die eindafnemer te valoriseren aan een prijs die enkel verwijst naar het onevenwichtstarief.

Een dergelijk contract laat de eindafnemer toe om aan reactieve balancerings te doen zonder zelf BRP te zijn. De regels die de energieoverdracht organiseren die op 1 maart 2020 in werking zijn getreden, voorzien dat een marktsituatie zonder energieoverdracht automatisch van toepassing is op dit type

contract. Het doel van de verduidelijking is te vermijden dat een verkeerde interpretatie van dit begrip eindafnemers met een contract waarmee hun elektriciteitsleverancier hen de mogelijkheid biedt om, in zekere mate, af te wijken van hun nominatie aan een prijs die bijvoorbeeld gebaseerd is op de DA-prijs verhindert beroep te doen op energieoverdracht.

6. Naast deze inleiding en de verklarende woordenlijst bestaat de beslissing uit zeven delen.

Het eerste deel omvat de algemene beschouwingen betreffende de uitvoering van artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5, van de elektriciteitswet, in het bijzonder voor wat het toepassingsgebied van de te bepalen regels betreft. Het tweede en derde hoofdstuk stellen de wijze voor waarop de CREG van plan is artikel 19*bis*, § 3, 1° tot 3° van de elektriciteitswet te implementeren: ze leggen onder meer de grenzen van de toepassing van de financiële standaardoplossing vast, handelen over de structuur en de parameters van de standaardprijsformule en van de financiële waarborgen te verkrijgen van de FSP. Het vierde hoofdstuk beschrijft de manier waarop de CREG artikel 19*bis*, § 4 van de elektriciteitswet met betrekking tot de toepassing van de standaardprijsformule wil implementeren. In het vijfde hoofdstuk worden de contractuele clausules voorgesteld die gelden bij gebrek aan akkoord tussen de partijen, in toepassing van artikel 19*bis*, § 5 van de elektriciteitswet. Het zesde hoofdstuk bevat het verslag van de openbare raadpleging. Tenslotte bevat het zevende hoofdstuk de eigenlijke beslissing en haar bijlagen.

7. Onderhavige beslissing werd goedgekeurd door het directiecomité van de CREG tijdens zijn vergadering van 26 november 2020.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

"Aggregator van vraag" verwijst naar een dienstverrichter aan de vraagzijde die meerdere consumentenbelastingen van korte duur combineert om op georganiseerde energiemarkten te verkopen of te veilen⁴.

"Reactieve balancing" verwijst naar de aanpassing van de evenwichtspositie als reactie op het onevenwichtstarief.

"Bid ladder" betekent het platform van de TNB waarop de marktpelers alle beschikbare flexibiliteit kunnen aanbieden voor producten ter activering van de mFRR (tertiaire reserve).⁵

"BRP (*balance responsible party*)" verwijst naar een evenwichtsverantwoordelijke, met name elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die instaat voor de bewaring van het evenwicht tussen de injecties en de afnames in zijn portefeuille.⁶ In deze beslissing verwijst oorspronkelijke BRP naar de BRP die het toegangspunt van de oorspronkelijke eindafnemer in zijn portefeuille heeft, BRP_{FSP} naar de met de FSP geassocieerde BRP, en BRP_{FRP} naar de BRP geassocieerd met de FRP. In het geval van producten van de TNB, is de TNB zelf FRP en diens BRP.

"Eindafnemer" verwijst naar elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit koopt voor eigen gebruik⁷.

"Oorspronkelijke eindafnemer" verwijst naar de eindafnemer die zijn flexibiliteit valoriseert.

⁴ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en van de Raad van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie, artikel 1, 45).

⁵ *Manual frequency restoration reserve*.

⁶ Artikel 2, 65°, van de elektriciteitswet.

⁷ Artikel 2, 14°, van de elektriciteitswet.

"**Hoofdmeter (head meter)**" verwijst naar de meter die zich bevindt bij het meetpunt⁸ van de installatie, of het equivalent ervan in de technische reglementen onder gewestelijke bevoegdheid.

"**Contract met valorisatie van de afwijking**": contract waarmee een eindafnemer zijn verwacht programma nomineert vóór de reële tijd (meestal in *day ahead*) en waarmee het verschil tussen zijn nominatie en reëel programma wordt gefactureerd/terugbetaald door zijn elektriciteitsleverancier aan een overeengekomen tarief dat enkel gebaseerd is op het onevenwichtstarief⁹.

"**Referentiecurve (baseline)**" verwijst naar de curve van het piekvermogen op kwartierbasis aan de hand waarvan het elektriciteitsvolume wordt geëvalueerd dat de oorspronkelijke eindafnemer zou hebben afgenomen zonder activering van de flexibiliteit van de vraag.

"**EPEX SPOT BE CIM**" verwijst naar het marktsegment continuous intraday (intradagmarkt) van het tradingplatform EPEX SPOT Belgium.

"**EPEX SPOT BE DAM**" verwijst naar het marktsegment day ahead market (day-aheadmarkt) van het tradingplatform EPEX SPOT Belgium.

"**Leverancier**" verwijst naar elke rechtspersoon of natuurlijke persoon die elektriciteit verkoopt aan een of meer eindafnemers; de leverancier produceert of koopt de aan de eindafnemers verkochte elektriciteit¹⁰.

"**FRP (flexibility requestor party)**" verwijst naar een marktspeler die flexibiliteit koopt van een FSP.

"**FSP (flexibility service provider)**" verwijst naar een aanbieder van flexibiliteitsdiensten, en in het kader van deze beslissing naar een aanbieder van flexibiliteitsdiensten van de vraag.

"**Netbeheerder**" of "**TNB**" verwijst naar de transmissienetbeheerder.

"**ICE ENDEX**" verwijst naar de toekomstige quoteringen van elektriciteit op het platform ICE.

"**NEMO (Nominated Electricity Market Operator)**" verwijst naar een beheerder van de elektriciteitsmarkt aangesteld met toepassing van verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer¹¹;

"**Opt out**" verwijst naar de situatie waarin alle aspecten van de energieoverdracht (*d.w.z.* volume, prijs en contractuele modaliteiten, met inbegrip van eventuele financiële waarborgen) geregeld worden in een akkoord ondertekend door de aanbieder van flexibiliteitsdiensten, de leverancier en hun respectievelijke BRP;

"**Regels die de energieoverdracht regelen**" verwijzen naar de, op voorstel van de netbeheerder, door de CREG te bepalen regels die de energieoverdracht via een aanbieder van flexibiliteitsdiensten structureren, in toepassing van artikel 19*bis*, § 2, van de Wet.

"**Submeter**" verwijst naar een meter die na de hoofdmeter is geïnstalleerd.

⁸ Art. 1, § 2, 39° van het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

⁹ Een contract waarin het verschil tussen de nominatie en het reële programma wordt gefactureerd/terugbetaald aan een tarief dat volledig of gedeeltelijk gebaseerd is op een andere marktprijs en niet op het onevenwichtstarief (zoals bijvoorbeeld de prijs van de *day ahead* markt) wordt niet beschouwd als een contract met valorisatie van de afwijking.

¹⁰ Artikel 2, 15°*bis* van de elektriciteitswet.

¹¹ Artikel 2, 23° van verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer.

1. ALGEMENE BESCHOUWINGEN

8. De regels die de CREG moet opstellen in toepassing van artikel 19bis van de elektriciteitswet zijn enkel van toepassing in het kader van de energieoverdracht (hierna ook "ToE" genoemd, voor *transfer of energy*). Ter herinnering: artikel 19bis, § 2, 2de lid van de elektriciteitswet vermeldt de volgende definitie van energieoverdracht:

"[...] activering van de vraagflexibiliteit waarbij een leverancier en een aanbieder van flexibiliteitsdiensten betrokken zijn die een afzonderlijke evenwichtsverantwoordelijke hebben en/of een aanbieder van flexibiliteitsdiensten die niet hun leverancier is."

De regels die de CREG moet bepalen, gelden dus niet voor eindafnemers die hun flexibiliteit activeren als antwoord op een extern signaal dat niet van hun FSP afkomstig is¹² (het betreft hier dan impliciete flexibiliteit), noch voor klanten die onvoorwaardelijk een energiehoeveelheid bij hun leverancier hebben gekocht, zonder de contractuele mogelijkheid af te wijken van het aangekochte volume, en vrij zijn om deze energie door te verkopen zonder de leverancier te moeten vergoeden, vermits deze energie volledig aan de leverancier wordt betaald.

9. Uit de memorie van toelichting van de wet van 13 juli 2017 blijkt dat de wetgever de voorkeur heeft gegeven aan het model van de contractuele regeling voor de vergoeding van de overgedragen energie en voor de modaliteiten van de overdracht tussen de FSP en de leverancier van de oorspronkelijke eindafnemer, via een standaardoplossing die enkel aan de partijen wordt opgelegd in geval van gebrek aan akkoord in de onderhandeling, om te vermijden dat er mogelijk geen rekening wordt gehouden met aanbiedingen van vraagflexibiliteit.

De standaardoplossing bestaat in een bilateraal systeem van financiële compensatie tussen de FSP en de leverancier van de oorspronkelijke eindafnemer. De financiële transactie vindt dus rechtstreeks tussen de partijen plaats; er is geen enkele tussenpersoon die de betalingen inzamelt en ze herverdeelt.

10. Wat betreft het toepassingsgebied van de regels die de CREG moet bepalen, moeten twee hypothesen worden onderscheiden:

- De *opt out*, waarbij FSP, de leverancier, BRP_{FSP} en de oorspronkelijke BRP het eens zijn over alle aspecten van hun contractuele relatie (volume, prijs, contractuele modaliteiten, met inbegrip van eventuele financiële waarborgen). In dit geval worden de te volgen regels op het vlak van vergoeding van de overgedragen energie vrij bepaald door de partijen en ontsnappen ze volledig aan het energieoverdrachtsmodel;

De in deze beslissing vastgelegde regels zijn niet van toepassing in geval van *opt out*.

- Het mislukken van de onderhandelingen tussen de partijen over alle of een deel van de aspecten van hun contractuele relatie: als de partijen het niet over alles eens worden, zijn de standaardregels van toepassing: deze regels betreffen de bepaling van het flexibiliteitsvolume - waarop deze beslissing geen betrekking heeft -, de overdrachtprijs en/of de andere modaliteiten van de relatie. De partijen kunnen in onderling overleg afwijken van deze standaard toepasbare regels.

In deze hypothese zijn in elk geval echter wel de bepalingen inzake financiële waarborg van toepassing, zonder mogelijkheid tot afwijking.

¹² Bijvoorbeeld wanneer de klant zijn flexibiliteit zelf activeert als reactie op de prijs ter compensatie van de kwartieronevenwichten.

11. De netbeheerder kan een activering van flexibiliteit tussen een leverancier en een FSP enkel aanvaarden indien beide partijen hem melden dat er een akkoord werd bereikt omtrent de financiële voorwaarden of indien de CREG, bij gebrek aan akkoord, heeft beslist om de standaardoplossing toe te passen.

De FSP die de flexibiliteit van zijn klant activeert in het kader van de ToE (buiten het kader van *opt out*), is overigens verplicht om de netbeheerder van deze activering op de hoogte te brengen. Dat is ook een noodzakelijke voorwaarde om de vergoeding van de leverancier te waarborgen. De regels waardoor de energieoverdracht wordt georganiseerd, moeten een sanctiemechanisme bevatten dat van toepassing is in geval deze verplichting niet wordt gerespecteerd. In het kader van de ondersteunende diensten is deze controle gemakkelijker omdat de netbeheerder tevens de koper van de flexibiliteit zal zijn.

Deze aspecten zullen moet worden vastgelegd in de regels die krachtens artikel 19bis, § 2 van de elektriciteitswet moeten worden aangenomen, en dus niet in het kader van onderhavige beslissing.

12. Artikel 19bis, § 3, 1°, belast de CREG met het vastleggen van "*de regels die moeten gevolgd worden inzake de vergoeding van de overgedragen energie*". Volgens de CREG omvatten deze regels in essentie de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtprijs en het toepassingsgebied ervan (hoofdstuk 2) en de standaardclausules die de modaliteiten van hun zakelijke betrekkingen beschrijven (hoofdstuk 5). De CREG is met andere woorden van mening dat de regels die gevolgd moeten worden inzake de vergoeding van de overgedragen energie, evenals de voormelde standaardclausules - die zij moet bepalen -, aanvullende regels zijn waarvan de partijen in onderling overleg mogen afwijken.

Rekening houdend met het voorgaande is de CREG van mening dat artikel 19bis, § 3, 1°, voldoende geïmplementeerd wordt door de regels houdende uitvoering van artikel 19bis, § 3, 2° en § 5.

13. Overeenkomstig de omschrijving van artikel 19bis van de elektriciteitswet is deze beslissing enkel van toepassing op de vraag en niet op de flexibiliteit, die uitgedrukt kan worden via productie-installaties. Het recht gekoppeld aan de valorisatie van de flexibiliteit, erkend door artikel 19bis, § 1, van de elektriciteitswet, beoogt immers specifiek de vraagflexibiliteit en artikel 19bis, § 2, omschrijft de energieoverdracht als "*een activering van de vraagflexibiliteit*". De CREG is dan ook van mening dat onderhavige beslissing slechts toegepast kan worden op leveringspunten waarvan de gemiddelde nettoafname berekend op jaarbasis positief is, met uitsluiting dus van de leveringspunten die netto-injecteerd zijn. Er zou een wijziging van de elektriciteitswet nodig zijn om deze beslissing eveneens toepasbaar te maken op de activering van de flexibiliteit bij deze gebruikers.

14. Hierbij dient eveneens opgemerkt te worden dat - voor zover natuurlijk voldaan is aan de technische voorwaarden voor deze valorisatie - onderhavige beslissing kan toegepast worden op de valorisatie van de flexibiliteit van alle eindafnemers, ongeacht het spanningsniveau van het net waarop ze zijn aangesloten. Artikel 19bis, § 1, van de elektriciteitswet garandeert "*elke eindafnemer*", zonder beperking, immers het recht om zijn vraagflexibiliteit te valoriseren, terwijl paragraaf 2, die het begrip energieoverdracht introduceert, uitdrukkelijk bepaalt dat de regels ter zake goedgekeurd moeten worden in overleg met de bevoegde gewestelijke autoriteiten. Hieruit kan dus afgeleid worden dat deze regels geacht worden van toepassing te zijn ongeacht het spanningsniveau van het net waarop de eindafnemer wiens energie wordt overgedragen is aangesloten. Logischerwijs kunnen de regels die de CREG dient vast te leggen in toepassing van paragrafen 3 tot 5 van artikel 19bis, en die ook betrekking hebben op de energieoverdracht, eveneens op alle spanningsniveaus toegepast worden.

Dit doet natuurlijk geen afbreuk aan de eventuele noodzaak deze beslissing te wijzigen bij de openstelling van de vraagflexibiliteit voor nieuwe markten of bij de uitbreiding van bestaande markten.

2. FORMULES VOOR DE BEPALING VAN DE STANDAARDOVERDRACHTSPRIJS

2.1. TOE TE PASSEN FORMULE ALS DE EINDAFNEMER ZIJN EIGEN FSP IS

15. Het doel van de financiële compensatie is te vermijden dat de leverancier of de FSP geschaad wordt door de activering van de vraag; idealiter moet de overdrachtprijs overeenkomen met de prijs waartegen de oorspronkelijke eindafnemer zijn elektriciteit bij de leverancier aankoopt. Bijgevolg heeft de verkoopprijs, als de oorspronkelijke eindafnemer zijn eigen FSP is, het voorwerp uitgemaakt van een akkoord tussen deze partijen. Behoudens een akkoord tussen de partijen om de prijs aan te passen of te wijzigen, moet deze verkoopprijs volgens de CREG eveneens standaard toegepast worden op de energieoverdracht.

2.2. IN DE ANDERE GEVALLEN TOE TE PASSEN FORMULE

2.2.1. Principe 1 – Unieke prijsformule

16. Rekening houdend met de vertrouwelijkheidsbeperkingen (vertrouwelijkheid van de lijst van de oorspronkelijke eindafnemers gevraagd door de FSP, vertrouwelijkheid van de verkoopprijs gevraagd door de leverancier) zal er per 'koppel' FSP-leverancier per kwartier een geaggregeerd activeringsvolume worden overgemaakt.

17. Een neerwaartse activering van de vraag (vermindering van verbruik) vereist dat de FSP de leverancier vergoedt, vermits hij de energie omleidt die de laatstgenoemde heeft verworven om het door zijn klant verwachte verbruik te dekken. Aangezien de eindafnemer de voor hem bestemde energie niet heeft verbruikt, kan de leverancier deze niet aan hem factureren op basis van gemeten waarden. Dit opbrengsttekort moet worden gecompenseerd door de FSP die deze energie bij een koper van flexibiliteit (FRP) heeft gevaloriseerd. Deze compensatie is een kostenelement voor de FSP.

Een opwaartse activering van de vraag (vermeerdering van verbruik) vereist dat de leverancier de FSP vergoedt, vermits hij in dit geval meer elektriciteit aan zijn klant kan factureren dan hij er heeft verworven om diens verwachte verbruik te dekken. Die omzet resulterend uit de actie van de FSP moet hem worden terugbetaald opdat hij aan zijn klant een schadevergoeding zou kunnen betalen. In dit geval is de financiële compensatie een van de componenten van het inkomen van de FSP.

18. Uit wat voorafgaat, volgt dat:

- de overdrachtprijs moet overeenstemmen met een **benadering van de gemiddelde verkoopprijs van elektriciteit** (*commodity*-component van de factuur) geldig voor een standaard klantenportefeuille op de *commoditymarkt*. Buiten de gevallen bedoeld in punt 2.1. is een **unieke prijsoverdrachtsformule** dus gerechtvaardigd;
- de overdrachtprijs de rentabiliteit van leverancier en FSP kan beïnvloeden. In geval van activering van de flexibiliteit in neerwaartse zin, zou een te lage prijs de leverancier penaliseren en zou een te hoge prijs de interventie van de FSP (en daardoor de ToE) niet rendabel maken – en *vice versa* in geval van activering van de flexibiliteit in opwaartse zin;

- de rentabiliteitsdrempel van de FSP op de *energy only*-markten (DAM¹³ en CIM¹⁴) het marktprijsniveau bepaalt vanaf hetwelke hij de flexibiliteit die hij in portefeuille heeft, activeert.

2.2.2. Principe 2 – Prijsformule gebaseerd op marktprijsexen

2.2.2.1. Keuze van de marktindexen

19. De standaardprijs beoogt de omzet van de leverancier te benaderen (opbrengsttekort of -overschot). Die omzet omvat de gemiddelde bevoorradingskosten van de leverancier en een standaard winstmarge. De standaardprijsformule expliciteert de methode voor het berekenen van deze prijs.

Hoewel er meerdere bevoorradingbronnen op het vlak van elektriciteit kunnen zijn, vormt de marktprijs van elektriciteit een goede benadering van de gemiddelde bevoorradingskosten van de leverancier. Rekening houdend met het flexibele profiel van de klanten, dient de leverancier zijn bevoorrading te dekken via een combinatie van aankopen op de lange- en de kortetermijnmarkten.

De CREG stelt dus voor om gebruik te maken van de volgende marktindexen:

- termijnmarkten: Cal Y+2¹⁵, Cal Y+1, M+1 gepubliceerd door ICE ENDEX;
- *day ahead* markt: EPEX spot BE DAM¹⁶ *price* gepubliceerd door EPEX spot Belgium voor de *day ahead* markt, eventueel aan te passen wanneer meerdere beurzen op de Belgische markt actief zullen zijn.

De keuze van deze indexen stemt overeen met een logisch gedrag inzake dekking van de bevoorrading van een klant op basis van zijn afnameprofiel. Dit profiel bevat een verbruiksgedeelte dat stabiel is over het jaar en wordt gedekt door de aankopen twee jaar en één jaar voor de leveringsdatum. Aan dit basisverbruik voegt men een maandelijkse component toe, gedekt door aankopen verricht in de maand voorafgaand aan de leveringsdatum¹⁷, waarbij het saldo wordt aangekocht op de *day ahead* markt.

2.2.2.2. Weging van de indexen op de korte- en de langetermijnmarkten

20. Rekening houdend met het feit dat de profielen van de klanten die hun flexibiliteit valoriseren, erg divers kunnen zijn (permanente flexibiliteit, seizoensflexibiliteit, *ad hoc* flexibiliteit), ziet de CREG geen reden om een hoger gewicht toe te kennen aan de korte- dan aan de langetermijnindexen. Ze pleit daarom voor een gelijke weging van de drie termijnmarktindexen.

In termen van waarde is de elektriciteitsprijs voor langetermijnaankopen in principe hoger dan die van kortetermijnaankopen omwille van de risicopremie die hij bevat. Toch kunnen de toenemende volatiliteit van de markten alsook onverwachte gebeurtenissen in de loop van het jaar deze trend omkeren. Het toekennen van een gelijke weging aan de drie marktindexen introduceert dus *a priori* geen specifieke vertekening.

¹³ DAM voor *Day Ahead Market*, of "day-aheadmarkt".

¹⁴ CIM pour *Continuous intraday Market*, of "intradagmarkt".

¹⁵ Voor een ToE gerealiseerd op 25 juni 2017 bijvoorbeeld, stemt CAL Y+2 van die dag overeen met het gemiddelde van de quoteringen in de loop van 2015 door ICE ENDEX gepubliceerd voor het jaar 2017.

¹⁶ Voorheen: Belpex DAM.

¹⁷ De maandelijkse component (M+1) geniet de voorkeur boven de seizoenscomponent (Q+1), rekening houdend met het flexibele profiel van de klant. Aangezien deze keuze een nauwkeurigere dekking van het profiel mogelijk maakt, beïnvloedt ze het variabele gedeelte van de op Belpex te verrichten aankopen.

Voor wat betreft de kortetermijnmarktindexen, wordt enkel de prijsindex op de DAM weerhouden. De *intraday* markt wordt momenteel te weinig liquide geacht om een stabiele bevoorradingsbron te kunnen vormen voor de klanten. Met de onevenwichtsprijs op de *balancing* markt wordt trouwens geen rekening gehouden omdat deze markt niet bedoeld is als bevoorradingsbron voor de leveranciers.

2.2.2.3. Weging van de indexen op de termijnmarkten ten opzichte van de index op de day ahead markt

21. De weging tussen de indexen op de termijnmarkten en de index van de DAM moet worden vastgelegd rekening houdend met de volgende beschouwingen:

- de prijsformule moet geldig zijn voor alle markten (*day ahead*, *intraday*, *balancing* en strategische reserve); aan de *day ahead* index dient daarom een weging van minder dan 100 % te worden toegekend omdat een bevoorrading van de klanten die integraal op de *day ahead* markt wordt gerealiseerd, niet overeenstemt met een rationele bevoorradingstrategie van de leveranciers en omdat deze alle winst voor de FSP op de *day ahead* markt zou annuleren;
- in de hypothese dat de leveranciers het vaste gedeelte van het verbruik van hun klanten dekken via aankopen op de termijnmarkten en het variabele gedeelte via aankopen op de *day ahead* markt, zou de *day ahead* component moeten overeenstemmen met het variabele gedeelte van het geaggregeerde verbruiksprofiel van de klanten die hun flexibiliteit willen valoriseren. Dit gedeelte kan worden becijferd door voor elk kwartier het gemiddelde te berekenen van de verhouding tussen, enerzijds, het verschil tussen de afname tijdens dat kwartier en de minimumafname volgens de kostencurve in de loop van de maand, en anderzijds, de afname tijdens dat kwartier. De verkregen resultaten bevinden zich in tabel 1 hieronder.

Tabel 1: Variabel gedeelte van het verbruiksprofiel op maandbasis (Bron: CREG)

Gemiddelde waarde van de coëfficiënt r indien OfftakeMin. berekend per maand	2015	2016
Analyse op basis van directe afnames bij ELIA van industriële klanten	24,3%	26,4%
Analyse op basis van totale afnames ELIA-net	28,0%	28,6%

Bron: CREG

- Op basis van deze berekeningsmethode bedraagt het variabele gedeelte van de afnames op het net van de netbeheerder (transmissienet en 30-70 kV-net) waargenomen in 2015 en 2016, ongeveer 27 % op maandbasis.

22. De CREG stelt dus voor om de weging toegekend aan de *day ahead* marktindex vast te leggen op 27 %. Mocht de ToE op significante wijze moeten worden uitgebreid tot de toegangspunten aangesloten op de distributienetten, dan zou deze waarde als gevolg daarvan kunnen worden herzien.

2.2.3. Principe 3 – Prijsformule die de onderhandelde oplossing in de hand werkt

2.2.3.1. Onzekerheid op het moment van de onderhandeling

23. Het marktmodel waarvoor in de wet wordt gepleit, is een onderhandeld bilateraal model. Het gebruik van de standaardprijsformule is enkel bedoeld om te vermijden dat marktspelers zich ertegen zouden kunnen verzetten dat de eindafnemer zijn flexibiliteit bij de FSP van zijn keuze valoriseert.

Deze standaardoplossing moet dus voor beide partijen (leverancier en FSP) zo weinig aantrekkelijk als mogelijk zijn, opdat ze tot onderhandeling zouden worden aangezet.

Als de op- en neerwaartse activeringen in evenwicht werden gebracht, zou geen van beide partijen er belang bij hebben om de overdrachtprijs in een richting te overdrijven, vermits ze zou kunnen worden afgestraft bij de activering in de andere richting. Momenteel is het echter waarschijnlijk dat er meer neerwaartse dan opwaartse activeringen van de flexibiliteit van de afnames (vermindering van de afnames) zullen plaatsvinden.

Als het resultaat van de standaardprijsformule voorspelbaar is op het moment van de onderhandeling, is het mogelijk dat de door deze prijs begunstigde partij (de FSP indien de overdrachtprijs hoger is dan de marktprijs of de leverancier indien de overdrachtprijs hoger is dan de verkoopprijs geldend voor de eindafnemer) de onderhandeling wil doen mislukken met als enige bedoeling te genieten van de standaardprijs. Daarom is de CREG van mening dat deze standaardprijs een onzekerheidscomponent moet bevatten die zijn waarde, op het moment van de onderhandeling, onzeker maakt en aanzet tot het nastreven van een onderhandelde oplossing die het risico voor beide partijen reduceert.

24. Omdat de onderhandeling tamelijk lang voor de eerste activering plaatsvindt, zijn de langetermijnmarktindexen (Y+2, Y+1) gekend.

De aanwending van een maandelijks index kan een eerste factor van onzekerheid introduceren vermits zijn waarde niet steeds gekend is op het moment van de onderhandeling.

Toch zal de voornaamste onzekerheid bestaan in het niet gekend zijn van de waarde van de *day ahead* marktindex. Het is dus de weging van deze index in de formule alsook de samenstelling ervan die de onzekerheidsgraad zullen bepalen.

De combinatie van de principes 2 en 3 sterkt de CREG dus in haar keuze om een gewicht van 27 % toe te kennen aan de *day ahead* marktindex.

De samenstelling van de *day ahead* marktindex komt aan bod in het volgende punt.

2.2.3.2. Zekerheid op het moment van de activering

25. Om de standaardoplossing zo onaantrekkelijk mogelijk te maken, zou de onzekerheid omtrent de overdrachtprijs idealiter nog aanwezig moeten zijn op het moment van de activering. Deze onzekerheid zou kunnen worden geïntroduceerd door het gebruik van een *day ahead* prijs van een later tijdstip dan van het moment van de activering, bijvoorbeeld het gemiddelde van de prijzen op het activeringstijdstip van de dag zelf en van de dagen erna.

Deze optie heeft evenwel drie grote nadelen:

- een periode van hoge prijzen na de activering zou de overdrachtprijs op onnodige wijze doen stijgen;
- de aan de activeringsbeslissing verbonden onzekerheid zou groter zijn voor de FSP dan voor andere marktspelers (bijvoorbeeld de exploitant van een thermische centrale), die hun kosten en hun opportuniteitskosten kennen op het moment van de activeringsbeslissing; dat zou dus een obstakel vormen voor de intrede van de flexibiliteit op de markt via een FSP;
- de variabiliteit van de *day ahead* index zou worden afgezwakt door een afvlakkingseffect.

Om deze redenen pleit de CREG voor het gebruik van de *day ahead* prijs overeenstemmend met het activeringstijdstip.

Het gaat immers om:

- de enige optie die waarborgt dat een prijsspiek op de *day ahead* markt in de loop van een bepaalde dag geen impact zal hebben op de overdrachtsprijs berekend in de loop van de dagen voordien;
- de beste manier om de coherentie met de bevoorradingsstructuur te bewaren. De componenten Y+2, Y+1 en M+1 zijn immers gericht op het activeringsmoment; het is dus logisch dat de kortetermijncomponent ook op dat moment is gericht.

2.2.4. Principe 4 – benadering van de verkoopprijs

26. De vorige stappen waren gericht op het ontwikkelen van een berekeningsformule voor de gemiddelde kosten van de elektriciteitsbevoorrading. Nu moet het verband worden gelegd met de verkoopprijs aan de eindafnemer. Daartoe moet er rekening worden gehouden met twee bijkomende elementen:

- de marge van de leverancier;
- de diversiteit van de verkoopprijzen.

2.2.4.1. Rekening houden met de marge van de leverancier

27. Volgens de CREG kan de gemiddelde marge die de leveranciers realiseren bij hun activiteiten op het vlak van verkoop van elektriciteit op basis van hun jaarrekeningen op 5 % worden geraamd. Deze raming is gebaseerd op de gegevens opgenomen in de rekeningen "70/74 Omzet" en "60 Aankopen van handelsgoederen, grond- en hulpstoffen" van de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekeningen 2015 en 2016 van een panel van ondernemingen waarvan de voornaamste activiteit bestaat in de levering van elektriciteit aan de grote Belgische industriële klanten (die, in het huidige stadium, de essentiële bron van de flexibiliteit vormen in België).

2.2.4.2. Rekening houden met de diversiteit van de verkoopprijzen – asymmetrische component

28. Om rekening te houden met de diversiteit van de verkoopprijzen van de elektriciteit aan de eindafnemers, overweegt de CREG een asymmetrische formule. De kosten van de bevoorrading zouden worden vermeerderd met x % voor een activering van de afname in neerwaartse zin, en verminderd met x % voor een activering in opwaartse zin.

De doelstelling van deze asymmetrische component bestaat er echter niet in om de totaliteit van de geobserveerde prijsvork te dekken, dit om de onderhandeling te bevorderen en de standaardformule zo onaantrekkelijk mogelijk te maken, zowel voor de leverancier als voor de FSP.

Rekening houdend met de voorstellen door de marktspelers geformuleerd naar aanleiding van de workshop van 7 juli 2016, stelt de CREG voor om aan deze parameter een waarde van 5 % toe te kennen.

2.2.5. Voorgestelde standaardprijsformule

2.2.5.1. Samenstelling van de formule

29. Op basis van de hierboven aangehaalde principes, zou de standaardprijsformule als volgt zijn:

$$\{[73 \% * 1/3 (\text{Cal Y}+2 + \text{Cal Y}+1 + \text{M}+1) + 27 \% \text{ EPEX spot BE DAM}] * 1,05\} +/- 5 \%$$

Waarbij:

- CAL Y+2 = het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van het jaar dat twee jaar voorafgaat aan het jaar van activering voor het product *baseload*,
- CAL Y+1 = het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van het jaar voorafgaand aan het jaar van activering voor het product *baseload*,
- M+1 = het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van de maand voorafgaand aan de maand van activering voor het product *baseload*,
- EPEX spot BE DAM = de quotering gepubliceerd door EPEX spot Belgium op de *day ahead*¹⁸-markt voor het uur in de loop waarvan de activering plaatsvindt.

2.2.5.2. Test van de formule

30. Op basis van de relevante *Futures* ICE Endex-quoteringen voor de leveringsperiode 2015-2016, de EPEX spot BE DAM-prijzen en de onevenwichtstarieven waargenomen in de loop van de periode 2015-2016, heeft de CREG voor elk uur van deze periode de overdrachtprijs berekend die zou zijn verkregen bij gebruik van de door haar voorgestelde formule, alsook de gevolgen van deze formule in termen van overdrachtprijs en activeringsfrequentie.

Om de robuustheid van deze formule te testen, heeft de CREG ook twee overdrachtprijsformules in overweging genomen die werden voorgesteld door een leverancier en door BDRA in het kader van een voorafgaande raadpleging¹⁹, waarbij ze voor de drie bestudeerde formules evenwel rekening hield met een zelfde niveau van marge en met de *Futures Monthly* quoteringen (in plaats van met de *Quarterly* quoteringen). De kenmerken van deze drie formules worden samengevat in onderstaande tabel, waarin r in bovenstaande formule staat voor de weging van de index EPEX Spot BE DAM.

Tabel 2: Parameters van de geteste prijsformule

	Voorstel CREG	Voorstel leverancier	Voorstel BDRA
r	27,0 %	30,0 %	50,0 %
Type <i>day ahead</i>	h	h during next week	h during past week
Commerciële marge	5,0%	5,0%	5,0%
Asymmetrie +/-	5,0%	15,0%	2,5%

¹⁸ Eventueel aan te passen wanneer meerdere beurzen actief zullen zijn op de Belgische markt

¹⁹ Reacties ontvangen naar aanleiding van de Workshop van 7 juli 2016

Een eerste uitgevoerde simulatie bestond erin een activering enkel op te starten in de loop van de uren tijdens welke de BELPEX DAM-prijs en/of het tarief voor een positief onevenwicht een vastgelegd niveau van 100 €/MWh, overschreden. Dat was het geval tijdens 7 % van de uren van het jaar 2015 en tijdens 6 % van de uren van het jaar 2016. Uit deze eerste simulatie blijkt dat de gemiddelden van de tijdens deze activeringsuren gesimuleerde overdrachtprijzen relatief dicht bij elkaar zouden hebben gelegen, en dat de door de CREG voorgestelde formule tot een gemiddeld resultaat leidt dat tussen de resultaten ligt die worden verkregen op basis van de formules van de leverancier en van BDRA:

- gemiddeld resultaat 57 €/MWh voor de formule van BDRA;
- gemiddeld resultaat 59 €/MWh voor de formule van de CREG;
- gemiddeld resultaat 61 €/MWh voor de formule van de leverancier.

Een tweede uitgevoerde simulatie bestond erin een activering op te starten in de loop van de uren tijdens welke de BELPEX DAM-prijs en/of het tarief voor een positief onevenwicht minstens 30 €/MWh hoger waren dan het resultaat van de overdrachtprijzformule. Uit deze tweede simulatie blijkt - nogmaals - dat de activeringsfrequenties relatief dicht bij elkaar zouden hebben gelegen, en dat de door de CREG voorgestelde formule een niveau zou hebben opgeleverd gelegen tussen de niveaus verkregen op basis van de formules van de leverancier en van BDRA:

- activeringsfrequentie 15 % voor de formule van BDRA;
- activeringsfrequentie 13 % voor de formule van de CREG;
- activeringsfrequentie 11 % voor de formule van de leverancier;
- simultane activeringsfrequentie 11 %.

De CREG is daarom van mening dat de formule die zij voorstelt robuust is en een aanpak inhoudt die zorgt voor een evenwicht tussen de wensen van de leveranciers enerzijds en deze van de aggregatoren anderzijds.

2.3. MODALITEITEN VOOR AANPASSING VAN DE STANDAARDPRIJSFORMULE

31. De bedoeling is dat de structuur van de formule stabiel is in de tijd. Om de stabiliteit van het mechanisme te verzekeren, zal de berekeningsformule gedurende een volledig kalenderjaar gelden.

De formule zal pas worden aangepast na een jaar te zijn toegepast én indien uit overleg met de marktspelers blijkt dat ze een ontwerpfout vertoont.

De waarden van de coëfficiënten van de formule voor de berekening van de standaardprijs zullen jaarlijks kunnen worden herberekend en gepubliceerd op de website van de CREG.

De CREG zal de aanpassingen aan de structuur van de parameters, alsook aan de methodologie voor het berekenen van deze parameters, ter raadpleging aan de marktspelers ter beschikking stellen.

3. MECHANISMEN VOOR DE FINANCIËLE EN CONTRACTUELE GARANTIES TE VERKRIJGEN VAN DE AANBIEDER VAN FLEXIBILITEITSDIENSTEN

3.1. MECHANISME VAN FINANCIËLE GARANTIE

32. In artikel 19bis, § 3, 3° van de elektriciteitswet wordt bepaald dat de CREG, na raadpleging van de marktspelers, "*de mechanismen voor de van de aanbieder van flexibiliteit te verkrijgen financiële en contractuele garanties*" vastlegt.

Deze bepaling heeft enkel betrekking op de FSP. De CREG leidt eruit af dat de in te stellen garantiemechanismen in principe enkel op de FSP's moeten worden toegepast; deze mechanismen zullen dus enkel betrekking hebben op neerwaartse activeringen van flexibiliteit²⁰.

De draagwijdte van het begrip "*contractuele garanties*" is niet duidelijk voor de CREG, vermits het met geen enkel specifiek concept overeenstemt dat algemeen van toepassing is in het privaatrecht. De voorbereidende werkzaamheden van de wet van 13 juli 2017 bevatten geen enkele verduidelijking ervan. Bij gebrek aan verduidelijking gaat de CREG ervan uit dat het via de uitvoering van artikel 19bis, § 5 van de elektriciteitswet is dat deze garanties op de meest doeltreffende en niet-discriminerende manier zullen kunnen worden geïmplementeerd, dit wil zeggen dat ze tegelijkertijd van toepassing zullen zijn op de leverancier en op de FSP.

Voor de financiële waarborg is het daarentegen logisch deze enkel te eisen van de FSP, aangezien deze laatste immers op een bepaalde manier de energieoverdracht "oplegt" aan de leverancier, in zijn voordeel; de leverancier moet dan ten minste toch de zekerheid hebben dat de tegenpartij solvabel is.

33. De transacties gerealiseerd in het kader van de *opt out* zijn niet gedekt door het mechanisme van de financiële waarborg vastgelegd in deze beslissing, vermits de partijen het eens zijn over alle elementen van hun contractuele relatie - met inbegrip dus van de eventuele waarborgen-, daarnaast zijn de partijen in het kader van de *opt out* niet gehouden de netbeheerder te informeren over de in dit kader gerealiseerde activeringen van flexibiliteit. We zullen daarom zien dat deze financiële garantie ten aanzien van de netbeheerder moet worden gesteld.

34. De CREG pleit ervoor dat de financiële waarborg uitsluitend de vorm zou aannemen van een bankwaarborg.

35. Onderhandelingen over een financiële waarborg tussen de FSP en elk van de leverancier kunnen tijdrovend en duur blijken en dus een obstakel vormen om in te stappen. Het stellen van één enkele waarborg per FSP maakt het daarentegen mogelijk de modaliteiten en het bedrag ervan te laten controleren door één enkele entiteit, namelijk de netbeheerder.

De CREG pleit er dan ook voor dat er een enkele financiële waarborg gesteld wordt voor alle leveranciers in wiens portefeuille de FSP actief is.

36. Volgens de CREG kan de netbeheerder geen activering van de flexibiliteit toelaten op verzoek van een FSP zolang deze FSP geen bankwaarborg gesteld heeft die voldoet aan de eisen van deze beslissing. De CREG stelt dan ook voor om van het stellen van een dergelijke bankwaarborg een voorafgaande voorwaarde -een opschortende voorwaarde - te maken voor de inwerkingtreding van de relatie die de netbeheerder en de FSP verbindt. Het zal dan aan de netbeheerder zijn om na te gaan of de door de FSP gestelde bankwaarborg inderdaad gesteld werd en conform is, ook al werd de bankwaarborg in het leven geroepen ten voordele van de leveranciers, om de betaling te waarborgen

²⁰ Dit wil zeggen de verminderingen van de afname van de oorspronkelijke eindafnemer.

van de bedragen die de FSP aan hen verschuldigd is in het kader van het energieoverdrachtsmechanisme. Deze waarborg zal enkel afroepbaar zijn nadat de FSP veroordeeld is tot het betalen van bepaalde bedragen aan een of meer leveranciers en zal moeten worden uitgegeven door een financiële instelling met een voldoende hoge *rating*.

De FSP zal gehouden zijn het bedrag van de bankwaarborg aan te passen, volgens de door hem besliste modaliteiten, opdat het niet onder de hieronder vastgelegde drempel zou komen te liggen, en dit tijdens de hele duur van zijn activiteit als FSP, evenals voor de volledige periode van uitvoering van zijn aan deze activiteit verbonden verplichtingen. Hij beschikt hiervoor over de berekeningsformule en de informatiebronnen die Elia gebruikt voor de controle van de waarborg en kan dan ook te allen tijde de conformiteit van het bedrag van de gestelde waarborg nagaan.

Om de goede uitvoering van de energieoverdracht te verzekeren, dient de netbeheerder het niveau van deze waarborg regelmatig te controleren en zal hij elke activering van flexibiliteit moeten weigeren aan een FSP die zijn verplichtingen ter zake niet nakomt. Legt de FSP dit verbod naast zich neer en gaat hij door met het activeren van flexibiliteitsvolumes, hoewel zijn financiële waarborg niet volstaat, dan loopt hij het risico dat het contract met de netbeheerder wordt verbroken.

Er dient in een uitzondering op deze weigering tot activering te worden voorzien in het kader van leveringscontracten voor ondersteunende diensten die een verbintenis tot beschikbaarheid van de capaciteit bevatten. Om de veiligheid van het net te garanderen, is het voor de netbeheerder immers onmogelijk een lopend leveringscontract van tertiaire reserve te onderbreken. Het bedrag van de waarborg moet hier dus rekening mee houden. Hij kan daarentegen wel de deelname van de in gebreke blijvende FSP aan de volgende maandelijkse veiling van tertiaire reserve weigeren.

Deze beschikking beperkt de opdracht van de netbeheerder inzake de regelmatige controle van het niveau van de waarborg. Het is de verantwoordelijkheid van de FSP om een waarborg met een correct niveau te vormen.

3.2. BEDRAG VAN DE FINANCIËLE WAARBORG

37. Het bedrag van de te stellen financiële waarborg wordt verkregen door een geactiveerd volume (MWh) te vermenigvuldigen met een prijs (€/MWh) (rekening houdend met een minimumdrempel).

3.2.1. Volumebepaling

38. Het bedrag van de waarborg moet bepaald worden om de leverancier te garanderen dat hij wel degelijk de compensatie zal krijgen die de FSP hem moet storten in het kader van de verminderingen van de nettoafname, die een energieoverdracht inhouden en die nog niet gefactureerd werden (buiten *opt out*).

39. Zowel de FSP als de netbeheerder beschikken over diverse gegevens aangaande het nog niet gefactureerde volume van de verminderingen van de afname. In het kader van een ToE (buiten *opt out*) moet de FSP de netbeheerder immers op de hoogte brengen van het kwartiervermogen dat hij van plan is te activeren op elk leveringspunt. Daarnaast deelt de netbeheerder binnen de 15 werkdagen na het eind van de maand in kwestie aan de FSP per leveringspunt de niet-gevalideerde waarde mee van het opwaarts en het neerwaarts geactiveerde volume en deelt hij ten

laatste op het einde van de tweede maand volgend op de maand in kwestie²¹ aan de FSP en de leverancier een gevalideerd volume mee dat de basis zal vormen voor de facturatie. De netbeheerder is dus in staat om te allen tijde het totale kwartiervermogen van de gerealiseerde maar nog niet door de leverancier gefactureerde neerwaartse activeringen te beoordelen. Rekening houdende daarenboven met het feit dat een lopend contract voor de maandelijkse levering van ondersteunende diensten niet geschorst kan worden wanneer een gebrek aan waarborg wordt vastgesteld, moet het volume van de toekomstige activeringen die tot op het einde van dit contract gerealiseerd zullen worden eveneens gedekt zijn. Dat volume moet geraamd worden.

40. Rekening houdende met het feit dat de facturatie opgesteld wordt op basis van gevalideerde gegevens en daarom ook pas kan gebeuren aan het begin van de derde maand volgend op de prestatie, en met het feit dat een contract voor de maandelijkse levering van ondersteunende diensten niet geschorst kan worden, moet de financiële waarborg dus een periode van vier maanden dekken.

41. De positie van de FSP van een maand is gelijk aan de som van de geactiveerde volumes van die maand, rekening houdend met de meest precieze gegevens die beschikbaar zijn aan het begin van de maand waarop de controle wordt uitgevoerd, hetzij voor de maand M-3 de gevalideerde gegevens, voor de maand M-2 de niet-gevalideerde gegevens, voor de maand M-1 de meegedeelde gegevens en voor de maand M, de geraamde gegevens.

De exacte definitie van de formule en de gedetailleerde planning voor de overdracht van de gegevens staan vermeld in bijlage 2.

De raming van de positie van maand M wordt opgesteld aan de hand van gegevens die beide partijen (Elia en de FSP) kennen. Ze moet gebeuren door het gemiddelde te berekenen van de posities van de drie voorgaande maanden.

42. De hierboven beschreven bepalingen zijn niet van toepassing voor de eerste drie maanden van de contractuele relatie tussen een FSP en de netbeheerder aangezien geen van deze gegevens dan beschikbaar is. In artikel 20 van de beslissing zijn overgangsmaatregelen vastgelegd. Deze houden rekening met het principe volgens hetwelk de meest nauwkeurige gegevens die ter beschikking staan, gebruikt worden.

3.2.2. Prijsbepaling

43. Aangezien de bankwaarborg zowel contracten dekt waarvoor de partijen een akkoord bereikten over een prijs, als contracten waarin de standaardprijs van toepassing is, stelt de CREG voor een proxy van de overdrachtprijs van 59 €/MWh te gebruiken, die in de buurt komt van de gemiddelde standaardoverdrachtprijs die bekomen werd voor de periode 2015-2016 door toepassing van de door de CREG voorgestelde prijsformule.

Om de berekening te vergemakkelijken zal dit bedrag enkel op 1 januari herzien worden indien er een aanzienlijke afwijking van de gemiddelde overdrachtprijs van het voorbije jaar wordt vastgesteld.

3.2.3. Minimumbedrag van de bankwaarborg

44. De raming van het minimumbedrag van de bankwaarborg wordt bekomen door de positie van de FSP te vermenigvuldigen met de proxy van de overdrachtprijs.

²¹ Voorstel van de netbeheerder betreffende de regels voor de organisatie van de energieoverdracht, vastgelegd in toepassing van artikel 19bis, § 2, van de elektriciteitswet. Aan te passen in functie van de definitieve versie van het ARP-contract.

Dit bedrag komt op een bepaald moment overeen met een benadering van het bedrag van de nog niet gefactureerde compensatie die de FSP moet storten aan alle leveranciers in de portefeuille waarin hij een energieoverdracht verwezenlijkt.

Om te allen tijde te beschikken over een minimale betalingswaarborg, mag het bedrag van de financiële waarborg niet lager zijn dan 5.000 €.

3.2.4. Timing van de controle

45. Om het risico op wanbetalers te beperken in de gevallen dat de bankwaarborg niet langer geldig zou zijn, dient het probleem vastgesteld te worden vooraleer een nieuwe veiling van tertiair reservevermogens georganiseerd wordt, op straffe van de verplichting de activeringen met een bijkomende maand te dekken. Aangezien de veilingen ten vroegste plaatsvinden op de tiende van elke maand, moet de maandelijks controle van de waarborg door de netbeheerder dus gebeuren binnen de eerste vijf dagen van maand M, om de betrokken partijen te kunnen informeren voor de start van de veiling.

3.3. BEROEP OP DE BANKWAARBORG

46. Indien de bankwaarborg gesteld is ten voordele van een of meerdere leveranciers, stelt de vraag zich hoe het probleem van een gezamenlijke of opeenvolgende vraag van meerdere leveranciers om de volledige of gedeeltelijke waarborg vrij te geven opgelost kan worden: hoe te vermijden dat een enkele leverancier de waarborg "leeghaalt" en zo andere leveranciers belet er op hun beurt een beroep op te doen - in elk geval zolang de waarborg niet door de FSP terug werd aangevuld?

47. Volgens de CREG moet het voordeel dat elke leverancier uit de door de FSP gestelde bankwaarborg kan halen in verhouding staan tot de positie van de FSP ten aanzien van deze leverancier.

Daarnaast, zoals reeds gezien, heeft het minimumbedrag van de bankwaarborg, zoals hierboven beschreven, tot doel de globale positie van de FSP te dekken (ten aanzien dus van alle leveranciers) gedurende een beperkte periode van vier maanden. De CREG is immers van mening dat het eisen van een bankwaarborg van de FSP die een grotere positie dekt disproportioneel zou zijn, rekening houdend met de mogelijkheid die in de standaardclausules aan de leveranciers geboden wordt om de toepassing van deze clausules op te schorten bij niet-betaling; een zorgzame leverancier beschikt dus over de mogelijkheid om de toepassing van deze clausules op te schorten en zo te vermijden dat de bedragen die door de bankwaarborg gedekt worden, blijven toenemen.

Krachtens de standaardclausules verstrijkt er een termijn van vier maanden tussen een energieoverdracht en de mogelijkheid voor de leverancier om vast te stellen dat deze overdracht niet betaald werd en hier zijn conclusies uit te trekken, namelijk de juridische relatie op te schorten.

Daarom dient dus het voordeel van de bankwaarborg voor iedere leverancier beperkt te worden tot het bedrag dat noodzakelijk is om de positie van de FSP ten aanzien van deze leverancier gedurende vier maanden te dekken.

Daarnaast, nogmaals om te vermijden dat de FSP een buiten verhouding staande bankwaarborg zou moeten stellen, is de CREG van mening dat de waarborg enkel de in hoofdsom verschuldigde bedragen moet dekken, met uitsluiting van alle kosten en interesten.

48. Om te verzekeren dat de bankwaarborg nog steeds geldig is en voldoende is wanneer de gerechtelijke beslissing de toelating geeft om deze vrij te maken ten voordele van één of meerdere leveranciers is er bovendien voorzien dat het beroep op deze waarborg - eerst bij de netbeheerder en

daarna bij de bank die de waarborg heeft uitgegeven - tot gevolg heeft dat het bedrag van deze waarborg wordt geblokkeerd tot een gerechtelijke beslissing wordt genomen.

4. TOEPASSINGSMODALITEITEN VAN DE FORMULE VOOR HET BEPALEN VAN DE STANDAARDOVERDRACHTSPRIJS

49. Artikel 19*bis*, § 4 van de elektriciteitswet voorziet:

"Indien er geen akkoord bereikt is bij de commerciële onderhandeling tussen de marktspelers past de CREG, na raadpleging van die marktspelers, de formule(s) voor de standaardprijs van de overdracht toe."

De CREG leidt uit het algemeen beeld van artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5 van de elektriciteitswet af dat haar rol er in dit kader in bestaat het ontbreken van een akkoord tussen de partijen vast te stellen en dus de standaardformule, vastgelegd in onderhavige beslissing, toe te passen. De raadpleging van de partijen voorafgaand aan de toepassing van de formule, is bedoeld om hun zienswijze inzake het ontbreken van een akkoord te kennen, maar heeft geenszins betrekking op de standaardformule zelf.

Om de vaststelling van het ontbreken van een akkoord tussen de partijen te vergemakkelijken, is de CREG van mening dat het nodig is de onderhandelingsprocedure, evenals haar beslissing ter zake, onder hen te formaliseren.

Deze regels worden opgesomd in hoofdstuk 5 van onderhavige beslissing.

50. De onderhandeling tussen de partijen heeft tot doel een onafhankelijke raamovereenkomst op te stellen betreffende de leveringspunten die in de portefeuille van de FSP voorkomen. Deze onderhandeling zou volgens de CREG de hieronder beschreven procedure moeten volgen:

- de FSP richt een verzoek aan de betrokken leverancier om over de overdrachtprijs te onderhandelen na zich ervan vergewist te hebben dat hij over de juiste contactpersoon beschikt;
- behoudens gemeenschappelijke beslissing van de partijen om de onderhandeling na deze termijn voort te zetten, richt de meest gerede partij, bij gebrek aan akkoord tussen de partijen binnen de dertig werkdagen, een schrijven aan de andere partij waarin de afwezigheid van een akkoord wordt geconstateerd;
- Indien de leverancier niet binnen een termijn van vijf werkdagen reageert op het onderhandelingsverzoek, kan de FSP de afwezigheid van akkoord vaststellen;
- Als de FSP nalaat binnen een termijn van vijf werkdagen te antwoorden op een mededeling van de leverancier, wordt ervan uitgegaan dat de FSP afziet van zijn onderhandelingsverzoek.

51. In geval van afwezigheid van akkoord tussen de partijen, zou de volgende procedure moeten worden toegepast:

- De meest gerede partij richt aan de CREG een verzoek tot toepassing van de standaardprijsformule; dit verzoek bevat de naam en het postadres van de andere partij, evenals de coördinaten (naam en voornaam, e-mailadres, telefoonnummer) van de juiste contactpersoon bij deze tegenpartij; ze voegt bij haar schrijven een dossier dat alle stukken

betreffende de onderhandeling bevat en dat de afwezigheid van akkoord aantoonst; dezelfde dag bezorgt zij een kopie van het verzoek en van het volledige dossier aan de tegenpartij;

- Binnen een termijn van vijf werkdagen vanaf de datum van ontvangst van de kopie van het verzoek kan de tegenpartij alle aanvullende elementen van informatie bij de CREG aanleveren waaromtrent ze van mening is dat het nuttig is ze toe te voegen; in voorkomend geval bezorgt de tegenpartij een kopie van deze informatie aan de eerste partij;
- Als de beide partijen gezamenlijk hun onenigheid bevestigen, neemt de CREG direct haar eindbeslissing ;
- Als dat niet het geval is, maakt de CREG binnen de vijftwintig werkdagen na de ontvangst van het oorspronkelijke verzoek haar ontwerpbeslissing over aan de partijen; die beschikken over vijf werkdagen om hun opmerkingen dienaangaande mee te delen;
- De CREG neemt haar definitieve beslissing binnen de vijfenveertig werkdagen na de ontvangst van het oorspronkelijke verzoek en betekent ze aan de partijen en aan de netbeheerder. De CREG kan haar beslissing met tien werkdagen uitstellen op gezamenlijke vraag van beide partijen, ingediend tien werkdagen voor de vervaldatum van deze termijn. De beslissing van de CREG is van toepassing drie werkdagen na de verzending ervan naar de betrokken partijen.
- De CREG weigert de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtprijs toe te passen als blijkt dat de vorige juridische relatie tussen deze twee partijen (bijvoorbeeld beheerst door de standaardclausules) minder dan zes maanden voor de indiening van het onderhandelingsverzoek werd verbroken omdat de FSP niet betaalde of een van zijn verplichtingen inzake de bankwaarborg niet nakwam.
- Na een termijn van zes maanden na de ontvangst van de beslissing van de CREG, kan elke betrokken partij opnieuw een onderhandelingsprocedure zoals hierboven beschreven, starten. Mits akkoord tussen de FSP en de leverancier kan de termijn van zes maanden kan worden verkort.
- Als deze onderhandelingsprocedure tot een akkoord leidt, zal dit akkoord de beslissing van de CREG opschorten.
- De beslissing van de CREG blijft van toepassing totdat de partijen een akkoord gesloten hebben en is niet beperkt tot de duur van het contract tussen de partijen. Het gebrek aan een ondertekend contract tussen de partijen mag immers geen hindernis zijn voor de valorisering van de flexibiliteit door de eindafnemer. Dit is de reden waarom artikel 19bis, § 5 van de elektriciteitswet voorziet dat de CREG een model van standaardclausules voorziet die bij gebrek aan een akkoord over de modaliteiten van hun contractuele relatie van toepassing zijn tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier.

5. MODEL VAN CLAUSULES DIE STANDAARD VAN TOEPASSING ZIJN

52. Artikel 19bis, § 5, van de elektriciteitswet bepaalt:

"De commissie stelt een model op met van toepassing zijnde standaardclausules tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier bij gebrek aan een akkoord over de modaliteiten van hun contractuele relatie".

De voorbereidende werkzaamheden van de wet van 13 juli 2017 bevatten geen toelichting over deze bepaling.

Volgens de CREG bestaat haar opdracht erin aanvullende regels op te stellen die volledig of gedeeltelijk van toepassing zijn als, in het kader van een energieoverdracht, de leverancier en de FSP niet tot een akkoord zijn gekomen over de contractuele bepalingen.

Hiertoe heeft de CREG, gelet op de algemeenheid van de bepalingen van artikel 19*bis*, § 5, een geheel aan "standaardclausules" uitgewerkt, die verondersteld worden afdoende te zijn om de volledige relatie tussen de leverancier en de FSP te regelen in het geval er geen contract wordt gesloten. Als de partijen slechts over een deel van de modaliteiten van hun relatie tot een akkoord komen, worden de aangelegenheden die niet door het contract geregeld worden, beheerst door de standaardclausules.

Gelet op het aanvullend karakter van deze standaardclausules, mogen de partijen te allen tijde in onderling overleg ervan afwijken. Onder deze voorwaarden doet de wijze waarop de CREG uitvoering geeft aan artikel 19*bis*, § 5, geen afbreuk aan de contractuele vrijheid van de partijen en is deze volledig conform de machtiging die haar in de wet wordt toegekend²².

53. De standaardclausules zijn bedoeld om voor onbepaalde duur toegepast te worden, zolang - en telkens - als er een energieoverdracht plaatsvindt tussen een leverancier en een FSP die geen contract hebben gesloten dat de modaliteiten van hun relatie regelt. In de mate dat de CREG uitgaat van het principe dat de standaardclausules meestal toegepast zullen worden als de partijen het niet eens konden worden over de overdrachtprijs, treden ze in werking op de derde werkdag volgend op de kennisgeving van de beslissing van de CREG die de standaardoverdrachtprijs toepasselijk maakt.

De standaardclausules kunnen echter pas in werking treden wanneer de netbeheerder vastgesteld zal hebben dat de FSP voldaan heeft aan de eisen inzake het stellen van een financiële waarborg, zoals opgelegd in onderhavige beslissing.

54. De mogelijkheid bestaat dat een van de partijen onmogelijk kan voldoen aan haar verplichtingen om redenen buiten haar wil om, die onoverkomelijk zijn, met name in geval van overmacht. Aangezien het begrip overmacht het voorwerp uitmaakt van heel wat rechtspraak, is het best naar deze rechtspraak te verwijzen en was de CREG van oordeel dat het niet nodig was een lijst situaties op te sommen die *a priori* als overmacht beschouwd worden.

In geval van overmacht, wordt de partij die ermee geconfronteerd wordt, ontslagen van haar verplichtingen voor zover de overmacht haar verhindert deze na te komen. Van zodra de situatie van overmacht verdwijnt, moet de partij in kwestie opnieuw al haar verplichtingen nakomen.

De partij die getroffen wordt door een geval van overmacht krijgt een dubbele verplichting opgelegd: enerzijds een informatieplicht - de andere partij inlichten over het zich voordoen van de overmacht, de vermoedelijke duur en de evolutie ervan - en anderzijds de verplichting om de gevolgen van de overmacht in het kader van haar relatie met de tegenpartij te beperken.

Als de overmacht meer dan een maand duurt en de partij die ermee geconfronteerd wordt, verhindert haar essentiële verplichtingen na te komen, kan elke partij het initiatief nemen om de toepassing van de standaardclausules op te zeggen per aangetekend schrijven.

55. Indien een partij niet voldoet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de standaardclausules, kan de andere partij de zaak bij de rechter (of het arbitraal college – cf. *infra*) aanhangig maken, om de gedwongen uitvoering van deze clausules te bekomen of om de opzegging van de toepassing ervan

²² De CREG wenst ook nog te laten opmerken dat niets de wetgever tegenhoudt om een reguleringsinstantie te machtigen om voor een specifiek domein bepalingen op te stellen die afwijken van het Burgerlijk Wetboek (zie inzake GwH, arrest nr. 130/2010 van 18 november 2010).

te laten uitspreken ten nadele van de in gebreke blijvende partij; zolang de rechter of het scheidsrechterlijk college zich niet hebben uitgesproken, blijven de standaardclausules van toepassing.

In twee specifieke gevallen bepalen de standaardclausules echter dat de leverancier de toepassing van deze clausules kan opschorten., namelijk (i) in geval van niet-betaling en (ii) als de FSP de eisen inzake de financiële waarborg niet respecteert. Het gaat hier om situaties waarvan redelijk gemakkelijk gecontroleerd kan worden of ze zich voordoen.

Het spreekt vanzelf dat de opschorting van de standaardclausules de aanbieder van flexibiliteitsdiensten niet ontslaat van het nakomen van zijn verplichtingen voortvloeiend uit de standaardclausules en van de verplichtingen die voor de toepassing ervan ontstaan waren.

Als de in gebreke blijvende partij na het verstrijken van een bepaalde termijn geen afdoende maatregelen heeft genomen, heeft de niet in gebreke blijvende partij het recht de zaak bij de rechter aanhangig te maken, om de opheffing van de toepassing van de standaardclausules te laten uitspreken of om de gedwongen uitvoering ervan te bekomen.

56. De standaardclausules houden rekening met situaties waarin een einde gemaakt kan worden aan hun toepassing. Dit is onder meer het geval wanneer een partij haar verplichtingen niet nakomt overeenkomstig hetgeen in de standaardclausules werd bepaald. In dit geval is er geen verbreking van rechtswege, maar moet deze uitgesproken worden door een rechter of een scheidsrechterlijk college.

Deze verbreking doet geen afbreuk aan de mogelijkheid, in het bijzonder voor de FSP, om minstens zes maanden na de verbreking opnieuw de toepassing van een energieoverdracht aan te vragen (zie § 51, 6de streepje).

De standaardclausules sommen eveneens de gevallen van automatische verbreking op, bijvoorbeeld bij faillissement van een van de partijen.

57. Zoals hierboven vermeld, kan, indien een partij in gebreke blijft, de andere partij beslissen zich tot de rechter (of tot het scheidsrechterlijk college) te wenden om de bepalingen van de standaardclausules waarvoor de eerste partij in gebreke blijft onder dwang te laten toepassen.

58. Los van de mogelijkheid voor een partij om de gedwongen uitvoering van de standaardclausules of de opzegging ervan te vragen, kan de foutieve uitvoering van deze clausules schade berokkenen aan deze partij.

Partijen kunnen echter slechts aansprakelijk gesteld worden in geval van zware of opzettelijke fout (opzet). Lichte fouten kunnen geen aanleiding geven tot schadevergoeding.

In geval van opzettelijke fout mag de benadeelde partij het volledige herstel van haar nadeel vragen. In geval van een zware fout is het bedrag van het herstel echter beperkt en wordt schade die als indirect gekwalificeerd wordt eveneens uitgesloten, bijvoorbeeld winstderving of inkomstenverlies.

59. De CREG heeft in het kader van de standaardclausules van toepassing op de ToE gekozen voor een maandelijkse facturering van de volumes waarop een energieoverdracht van toepassing is. Het volume in kwestie wordt meegedeeld door de netbeheerder.

De standaardclausules leggen eveneens de modaliteiten vast voor betaling, toepassing van verwijlinteressen, betwisting van facturen en invordering van de verschuldigde bedragen bij niet-betaling.

60. De partijen moeten de vertrouwelijkheid van de uitgewisselde informatie waarborgen gedurende een periode van vijf jaar, die begint te lopen bij ontvangst van deze gegevens. De standaardclausules bepalen de gevallen waarin van deze vertrouwelijkheid afgeweken mag worden - bijvoorbeeld als de informatie meegedeeld wordt aan de netbeheerder of aan de CREG in het kader van de uitoefening van hun wettelijke opdrachten.

61. De standaardclausules vormen een akte van de CREG. Onder deze omstandigheden is het aan de CREG om deze clausules officieel te interpreteren, bijvoorbeeld in geval van geschil tussen de partijen. Een dergelijke interpretatie gebeurt onder de vorm van advies, op verzoek van een van de partijen, na het advies van elk van beide partijen te hebben gevraagd.

De interpretatie die de CREG geeft aan de bepalingen van de standaardclausules wordt dus niet aan de partijen opgelegd, in tegenstelling tot de interpretatie die een rechter (of een scheidsrechterlijk college) er aan zou geven in geval van beroep, en eveneens onverminderd de mogelijkheid voor de CREG om de standaardclausules te wijzigen.

62. De standaardclausules bevatten daarnaast nog aanvullende bepalingen over (i) de overdracht van rechten en verplichtingen die voortvloeien uit deze clausules, (ii) de deelbaarheid van de clausules indien een ervan geannuleerd of onwettig verklaard zou worden, (iii) de wijziging van deze clausules door de CREG, (iv) het toepasselijk (Belgisch) recht, (v) de beslechting van geschillen en (vi) de briefwisseling tussen de partijen.

Meer bepaald gebeurt de geschillenregeling, naar keuze van de meest gereede partij, door de rechtbank van koophandel van het arrondissement van de verwerende partij of door een scheidsrechterlijk college samengesteld uit leden van het Belgisch Centrum voor Arbitrage en Mediatie (Cepani).

6. RAADPLEGINGSVERSLAGEN

6.1. ONTWERPBESLISSING (B)1677

63. In overeenstemming met haar huishoudelijk reglement heeft de CREG haar ontwerpbeslissing (B)1677 aan een openbare raadpleging onderworpen die liep van 9 februari tot 2 maart 2018.

De CREG heeft vijf niet-vertrouwelijke antwoorden ontvangen van Febeg, Febeliec, REstore, Elia en TeaMwise. De CREG bedankt de spelers die aan deze raadpleging hebben deelgenomen.

De CREG heeft nota genomen van deze antwoorden. In dit hoofdstuk legt de CREG zich toe op de analyse van de antwoorden die een rechtstreekse link hebben met de uitvoering van artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5 van de elektriciteitswet. Ze worden gegroepeerd per thema.

6.1.1. Formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs

64. In haar antwoord merkt **Febeliec** op dat er haakjes ontbreken in de retranscriptie van de formule van de standaardoverdrachtprijs uit artikel 3 van de beslissing.

De CREG heeft de nodige wijziging aangebracht. Die wijziging en de uitleg voorzien in paragraaf 28 houden de gevraagde verduidelijking in over de manier waarop de asymmetrische component wordt toegepast.

65. In zijn antwoord formuleert **REstore** geen belangrijk bezwaar tegen het niveau van de overdrachtprijs, maar stelt ze dat het in rekening nemen van de commerciële marge niet billijk is aangezien het verbruik in de meeste gevallen gewoon verschillend is en dat de toevoeging van een asymmetrische component onvoldoende onderbouwd is. REstore stelt dan ook voor de mogelijkheid om deze punten te herzien duidelijk te laten blijken uit artikel 4 van de beslissing. Daarom stelt REstore voor om in artikel 4 van de beslissing uitdrukkelijk te vermelden dat de evaluatie van de formule van

de overdrachtprijs “*onder andere de impact van het in rekening nemen van de commerciële marge van 5 % en de asymmetrie van 5 % op een mogelijke inbreuk op de effectieve economische ruimte van de aanvraag*” bevat.

De CREG vindt deze verduidelijking niet nuttig aangezien de formulering ervan niet beperkend is.

66. In haar antwoord stelt **Febeg** dat ze vindt dat de voorgestelde standaardprijsformule geen voldoende afspiegeling is van het feit dat de flexibiliteit betrekking heeft op een specifiek segment van grote klanten waarvoor de leveranciers een *sourcing* strategie ontwikkelen die meer gericht is op de kortetermijnmarkten en stelt ze voor om het deel van de marktindexen op lange termijn te verminderen van 73 % naar 60 %.

De CREG wil eerst in herinnering brengen dat de formule voor de berekening van de standaardoverdrachtprijs een *fall-back* oplossing is en dat het basismodel het model is van de onderhandeling van de overdrachtprijs tussen de FSP en de leverancier. Bijgevolg nodigt de CREG de leveranciers uit om alles in het werk te stellen om dergelijke onderhandelingen te laten slagen.

Tot slot benadrukt de CREG dat het variabele deel van de afnames wel degelijk enkel berekend werd op de afnames van het net van de netbeheerder (transmissienet en net 30-70 kV).

Tot slot merkt de CREG op dat ze, zoals vermeld in de voetnoot op pagina 16, om rekening te houden met het flexibele profiel van de klanten aan de basis van een energieoverdracht, de maandelijkse marktindex boven de kwartaalindex verkiest.

De CREG is dan ook van oordeel dat ze voldoende rekening heeft gehouden met dit aspect.

Febeg vindt eveneens dat de prijsformule een - op het ogenblik van de activatie - onzekere component moet bevatten. Daarom stelt Febeg voor om aan de balanceringsprijs als onzekerheidsfactor 10 % toe te voegen.

De CREG vindt dat er weliswaar onzekerheid moet zijn als er onderhandeld wordt, maar in § 25 heeft ze uiteengezet waarom ze vindt dat er best geen onzekerheid meer is als er geactiveerd wordt.

Bovendien vindt ze dat het in rekening nemen van een bevoorrading op de balanceringsmarkt aan 10 % geen afspiegeling is van de bevoorradingsstrategie van een leverancier/BRP waarvan de nominering in *day ahead* in evenwicht moet zijn en dus niet systematisch 10 % zou moeten afwijken *in realtime*. De balanceringsmarkt is immers ontworpen om een voorspellingsfout van een leverancier te dekken, niet om 10 % van het verbruik van diens klanten te leveren. De CREG erkent dat de leverancier te maken kan krijgen met het onevenwichtstarief, maar oordeelt dat dit aleatoir is en dat men er dan ook van uit kan gaan dat de opwaartse en neerwaartse schommelingen elkaar in evenwicht houden. Als we vertrekken van het feit dat de stijgende prijs, volgens het principe van de *single marginal price* toegepast op de balanceringsmarkt, dezelfde is als de dalende prijs, kan de impact op de *sourcing* kost dan ook als verwaarloosbaar worden beschouwd.

Febeg vindt eveneens dat de marge van 5 % zou moeten toenemen tot 15 % zonder deze waarde echter op te nemen in de voorgestelde alternatieve formule voor de berekening van de prijs.

Febeg stelt voor dat de formulering van § 31, 2de alinea over de modaliteiten voor aanpassing van de standaardprijsformule wordt herzien om een aanpassing te voorzien niet na een jaar én indien blijkt dat ze een ontwerpfout vertoont, maar na een jaar of als ze een ontwerpfout vertoont. De CREG is geen voorstander van deze aanpassing aangezien ze de marktpelers de mogelijkheid zou bieden om het systeem naar eigen goeddunken te blokkeren. De CREG herinnert eraan dat ze veel raadplegingen met de marktpelers heeft georganiseerd voordat ze haar beslissing nam, wat het risico op een ontwerpfout op korte termijn beperkt.

67. In haar antwoord stelt **TeaMwise** dat geaggregeerde activeringsvolume dat Elia in het kader van de financiële compensatie doorgeeft niet zou moeten worden doorgegeven per koppel FSP-

leverancier maar per combinatie FSP-leverancier-ARP. De CREG ziet daar het nut niet van in aangezien de FSP en de leverancier van de oorspronkelijke eindafnemer de enige partijen zijn die bij de financiële compensatie betrokken zijn.

TeaMwise vindt het aan de marktindex *day ahead* toegekende gewicht van 27 % te laag en vindt dat een gewicht van 50 % beter rekening houdt met het feit dat de waarde van de geactiveerde energie sterk afhangt van het ogenblik van activering, maar merkt op dat de bilaterale onderhandeling het mogelijk maakt om indien nodig af te wijken van de standaardformule. De CREG vindt het dan ook niet nodig om het gewicht van deze index te wijzigen.

TeaMwise vindt net zoals REstore dat de commerciële marge van de leverancier niet gecompenseerd zou moeten worden rekening houdend met het feit dat het verbruik frequent wordt uitgesteld. De CREG heeft de problematiek van het *rebound effect* in haar studie 1459 onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat het *rebound effect* - indien het wordt vastgesteld - buiten het kader van het overdrachtsmodel voor energie valt en dat de commerciële aspecten ervan contractueel zouden moeten worden geregeld. Bovendien heeft de CREG de marktspelers de gelegenheid gegeven om concrete gegevens aan te brengen om het *rebound effect* te objectiveren, maar ze heeft niets ontvangen. Ze blijft dus bij haar beslissing om rekening te houden met een marge.

6.1.2. Bepaling over het contract dat de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseert

68. In haar antwoord stelt **Febeliec** een andere oplossing voor om de meting van de afname van de oorspronkelijke eindafnemer te corrigeren om er de geactiveerde energie aan toe te voegen. In § 100 van studie 1459 heeft de CREG gemotiveerd waarom ze deze optie niet heeft weerhouden.

69. **Elia** en **TeaMwise** merken een materiële fout op in § 36, 2e alinea van de Nederlandse versie van de ontwerpbeslissing. Op het einde van de zin moet *netbeheerder* vervangen worden door *leverancier*. De zin werd verbeterd.

70. In haar antwoord zegt **Febeg** dat dit contracttype een vorm is van impliciete flexibiliteit en dus geen deel zou mogen uitmaken van de energieoverdracht. De CREG is van mening dat dit voorstel niet overeenstemt met de wet. Via dit contract laat de leverancier zijn klant toe om zijn flexibiliteit te valoriseren. De wet geeft deze klant het recht om zijn flexibiliteit te valoriseren via de aanbieder van flexibiliteitsdiensten van zijn keuze. Als hij bijgevolg kiest om beroep te doen op een derde, dan beantwoorden de activeringen van flexibiliteit wel degelijk aan de definitie van energieoverdracht.

Febeg vindt bovendien dat het contract met de valorisering van een afwijking eveneens de klanten zou moeten dekken die blootgesteld worden aan de *day ahead* prijs en de klanten die gedeeltelijk blootgesteld worden aan het onevenwichtstarief. De CREG begrijpt niet waarom de klanten die blootgesteld worden aan de *day-aheadprijs* voorwerp zouden moeten uitmaken van bijzondere bepalingen indien de afwijking tussen hun reële positie en hun nominatie niet contractueel gevaloriseerd wordt, aangezien de leverancier in dit geval aan geen enkel risico blootgesteld wordt, verbonden met de verbintenis om een onevenwichtsinkomen te storten.

Het mechanisme is eveneens geldig voor de gedeeltelijke blootstelling. De leverancier ontvangt het volume ondersteunende diensten geleverd door een leveringspunt dat gedeeltelijk gedekt wordt door een contract dat de afwijking valoriseert, voor zover de gedeeltelijke blootstelling inhoudt hetzij de blootstelling van een deel van de afwijking tussen de reële nettopositie en de nominatie aan het onevenwichtstarief, hetzij de blootstelling van de volledige afwijking aan een prijs waarvan een bepaald percentage wordt samengesteld door het onevenwichtstarief.

Febeg vraagt zich af wat de gevolgen zouden zijn als de FSP geen flexibiliteitsgegevens per leveringspunt zou geven. De CREG is van oordeel dat de netbeheerder dan de energieoverdracht op deze punten niet zal kunnen toelaten.

Febeg deelt mee welke volgens haar de nadelen zijn van de bepalingen zoals de noodzaak om het contract aan te passen, van implementatiekosten die door de leverancier gedragen moeten worden en van de onmogelijkheid om te implementeren voor het eerste kwartaal van 2018. De bepaling die de CREG heeft voorgesteld heeft tot doel een wettelijke bepaling toe te passen terwijl de belangen van de leverancier worden gevrijwaard. De suggestie over een aanpassing van de formule in het contract is in het belang van de leverancier. Die is natuurlijk vrij om zijn contract niet aan te passen. Bovendien beoogt deze bepaling een beperkt aantal contracten, bestaat ze uit een gewone aftreksom en beschikken de leveranciers over bijna drie extra maanden om ze te implementeren aangezien de energieoverdracht niet voor 15 mei 2018 in werking treedt.

6.1.3. Mechanismen om financiële en contractuele garanties te verkrijgen van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten

71. In haar antwoord vermeldt **Febeliec** dat § 48 van de ontwerpbeslissing verwijst naar artikel 20 van de beslissing terwijl ze slechts 12 artikelen telt. Febeliec heeft de eigenlijke beslissing - die 26 artikelen telt - immers verward met de standaardclausules in bijlage 1 die slechts 12 artikelen tellen. De formulering van § 48 moet dus niet worden aangepast.

72. In haar antwoord stelt **Elia** voor om de controle van de bankwaarborg niet uit te voeren in de loop van de eerste vijf dagen van de maand, maar wel in de loop van de eerste vijftien dagen zodat deze controle samen met de validatie van de balanceringsgegevens kan gebeuren. De CREG kan dit voorstel niet aanvaarden omdat men vooraleer er een nieuwe veiling van het tertiaire regelvermogen wordt georganiseerd die op de twaalfde dag van de maand kan plaatsvinden, al moet weten dat een waarborg niet conform is; als men het voorstel van Elia zou aanvaarden, dan zou de bankwaarborg een maand meer moeten dekken (d.w.z. vijf maanden in plaats van vier), wat de uitoefening van de activiteit van de FSP zou afremmen of zou men Elia ertoe moeten aanzetten om de flexibiliteit gecontracteerd bij een speler waarvan bij controle zou blijken dat de garantie onvoldoende is, niet te activeren waardoor Elia niet over voldoende reservevolume zou kunnen beschikken.

Elia stelt eveneens voor om voor de berekening van het bedrag van de bankwaarborg voor de maand m-1 de door de FSP meegedeelde geactiveerde volumes te vervangen door de door Elia gevraagde flexibiliteitsvolumes. De CREG weerhoudt dit voorstel niet omdat het enkel toegepast zou kunnen worden op de markten waarvoor de netbeheerder een aankoper van flexibiliteit is terwijl het voorstel van de CREG van toepassing zou moeten zijn op alle markten waarvoor er een energieoverdracht kan gebeuren.

Om de administratieve last van de FSP's te verminderen stelt Elia bovendien voor om een vast bedrag van de waarborg te koppelen aan een vork voor het geactiveerde flexibiliteitsvolume zoals voor het mechanisme in het kader van het ARP-contract. In haar beslissing legt de CREG het minimumbedrag vast van de waarborg die de FSP op een bepaald moment moet hebben samengesteld, maar wenst hem de vrijheid te geven om de praktische modaliteiten te kiezen die hij wil implementeren om de doelstelling te bereiken, waaronder eventueel het gebruik van drempels. De CREG vindt dat het de beste manier is om de administratieve last te beperken en weerhoudt dit voorstel dan ook niet.

Tot slot vindt **Elia** dat de formulering van artikel 15 van de beslissing (die oplegt dat elke FSP een bankwaarborg moet verstrekken als er geen *opt out* overeenkomst gesloten werd) moet verduidelijken dat dit *“enkel van toepassing is op marktsituaties met een expliciete opt out om te vermijden dat een BRP die flexibiliteit in zijn eigen portefeuille activeert beschouwd wordt als een aanbieder zonder opt out en hiervoor moet er ook een bankwaarborg zijn”*. Deze opmerking valt moeilijk te begrijpen aangezien de situatie die Elia zou willen vermijden zich juist zou kunnen voordoen als er een

verplichting is om een bankwaarborg te verstrekken bij gebrek aan een expliciete *opt out* akkoord. Volgens de CREG bestaat het risico dat Elia opwerpt niet aangezien de beschreven situatie niet afhangt van de energieoverdracht in die zin dat dit concept wordt bepaald door artikel 19*bis*, §2 van de elektriciteitswet.

73. In haar antwoord formuleert **REstore** twee voorstellen om het bedrag van de bankwaarborg te verminderen,

- enerzijds door rekening te houden met het saldo van de opwaartse en neerwaartse activeringen van de FSP. Volgens de CREG kan dit voorstel niet weerhouden worden omdat de neerwaartse en opwaartse activeringen apart zullen worden gefactureerd, elke partij factureert het verschuldigde bedrag immers aan de andere. Bijgevolg, en in overeenstemming met artikel 19*bis*, § 4 van de elektriciteitswet, moet de bankwaarborg betrekking hebben op alle neerwaartse activeringen die de FSP aan de leverancier moet betalen;
- anderzijds stelt REstore, naar analogie met het bestaande reglementaire kader in Frankrijk, voor dat Elia bij een neerwaartse activering rekening houdt met het bedrag dat de FSP van Elia zal ontvangen (boven het aan de FSP verschuldigde bedrag) en waarvan een deel van de waarborg zou kunnen afgenomen worden. De CREG kan deze suggestie niet weerhouden omwille van twee redenen: enerzijds zou dit enkel gelden voor de markten waarop Elia de koper van flexibiliteit is; anderzijds omdat de enige rol van de netbeheerder, in het Belgische dispositief, is het niveau van de garantie punctueel te controleren, hij dient geenszins als financiële tussenpersoon.

74. **TeaMwise** vindt dat de partijen ook zouden moeten kunnen afwijken van de bepaling over de bankwaarborg. De CREG merkt op dat het inderdaad mogelijk is om ervan af te wijken, maar enkel via de *opt out*. Overwogen om bijzondere gevallen uit te sluiten zoals TeaMwise voorstelt zou de centrale controle van de waarborg onmogelijk maken; een dergelijke uitsluiting zou bovendien in strijd zijn met artikel 19*bis*, § 3, 3°.

TeaMwise is ook van mening dat het mechanisme van de bankwaarborg eveneens toegepast zou moeten worden op de leveranciers. De CREG is van mening dat het wettelijk kader dit niet toelaat aangezien artikel 19*bis*, § 3, 3° enkel de financiële waarborgen vermeldt die men van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten moet krijgen.

Tot slot pleit TeaMwise voor een vermindering van de periode van vier maand waarvoor de bankwaarborg moet worden verstrekt. De CREG staat erop de nadruk te leggen op de relatie tussen de FSP en de leverancier in het kader van de energieoverdracht omdat de leverancier in principe niet vraagt om een tussenkomst van een derde in zijn klantenportefeuille. De CREG heeft haar mechanisme dus zo ontworpen dat de leverancier als tegenprestatie kan genieten van een betaalgarantie voor de volledige som die de activeringen van de flexibiliteit dekt, vooraleer deze activeringen kunnen worden opgeschort als er wanbetaling wordt vastgesteld. In overeenstemming met de standaardclausules kan deze opschorting, als de leverancier ijverig is, gebeuren tijdens de vierde maand na de geactiveerde maar niet betaalde flexibiliteit; de bankwaarborg moet dan ook voldoende hoog zijn om een periode van vier maanden te dekken.

75. In haar antwoord stelt **Febeg** dat ze vindt dat de prijs in €/MWh die gebruikt werd voor de berekening van het bedrag van de bankwaarborg die samengesteld moet worden onvoldoende is omdat het slechts rekening houdt met een *proxy* van de overdrachtprijs en dan ook verhoogd zou moeten worden met minstens 20 % om de dekking van de volledige financiële blootstelling van de leverancier te verzekeren. Febeg wenst eveneens dat de leverancier het recht heeft om de akkoord te verbreken wanneer het bedrag van de waarborg niet representatief is voor het risico waaraan hij wordt blootgesteld.

Rekening houdend met de mogelijkheid die de standaardclausules aan de leveranciers bieden om de toepassing van deze clausules op te schorten bij niet-betaling en de bepaling van de minimumwaarborg op basis van alle nog niet gefactureerde neerwaartse activeringen vindt de CREG dat het eisen van een hogere bankwaarborg disproportioneel zou zijn, zoals ze aangeeft in § 47, 2de alinea.

76. Rekening houdend met het feit dat er, in het ontwerp van de CREG, slechts één waarborg voor alle leveranciers wordt toegekend, vindt Febeg de tekst niet echt duidelijk wat de terugbetaling van de schuld en de vertrouwelijkheid betreft. Aangezien een gerechtelijke/arbitrale beslissing die toegang geeft tot de bankwaarborg kan genomen worden na het einde van de minimale duur van de geldigheid van de waarborg van een jaar en aangezien de leveranciers, rekening houdend met de rol die aan Elia toegekend werd, de geactiveerde flexibiliteitsvolumes niet echt kunnen betwisten, stelt Febeg voor de bankwaarborg onherroepelijk en onvoorwaardelijk opeisbaar te maken op eerste aanvraag.

De CREG begrijpt de bezorgdheid van Febeg over de bankwaarborg. De keuze die de CREG heeft gemaakt voor een bankwaarborg die enkel op basis van een gerechtelijke beslissing opeisbaar is moet echter niet in vraag gesteld worden aangezien deze oplossing het evenwicht behoudt tussen de verplichtingen van de FSP's en van de leveranciers; een bankwaarborg op eerste aanvraag instellen zou de leveranciers toelaten om misbruik van hun positie te maken en kan bovendien moeilijk worden verenigd met de gekozen optie van één bankwaarborg voor meerdere leveranciers. Een dergelijke keuze vereist dat de bankwaarborg echt de betaling van de geactiveerde flexibiliteitsvolumes kan garanderen en geeft de leveranciers dan ook voldoende zekerheid. Daarom moet ervoor worden gezorgd dat de waarborg nog geldig is en voldoende hoog is op het ogenblik dat de rechter (of een scheidsrechterlijk college) beslist dat hij ten voordele van een of meerdere leveranciers kan vrijgemaakt worden. In die zin werd artikel 23 van de beslissing lichtjes aangepast om te verduidelijken dat, zodra er een beroep op de bankwaarborg wordt gedaan (d.w.z. wanneer vastgesteld is dat er niet betaald is en een rechtsvordering is ingediend), het bedrag van de waarborg geblokkeerd blijft tot een beslissing de vrijmaking ervan, in voorkomend geval, mogelijk maakt.

77. Febeg wenst eveneens dat de controle van de waarborg niet een keer per maand uitgevoerd wordt (in functie van de huidige planning van de veilingen van tertiaire reserve), maar bij elke nieuwe veiling van ondersteunende diensten. De CREG is van oordeel dat deze vraag onredelijk is. Bij een dagelijkse contractualisering van ondersteunende diensten zou de waarborg dan ook dagelijks moeten worden gecontroleerd. Dit zou tot onevenredige administratieve kosten leiden.

6.1.4. Toepassingsmodaliteiten van de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtprijs

78. In hun antwoord schrijven **Febeliec, REstore** en **TeaMwise** dat ze de termijn waarbinnen de CREG vaststelt dat er geen akkoord tussen de leverancier en de FSP is te lang vinden. Febeliec en REstore vinden een periode van tien werkdagen waarbinnen de CREG het dossier aan de andere partij overmaakt te lang. Volgens REstore zou de beslissing van de CREG moeten worden genomen binnen de 30 dagen na de ontvangst van het verzoek tot toepassing van de formule voor het bepalen van de overdrachtprijs. REstore vindt eveneens dat de CREG bij gebrek aan een antwoord op de brief van de CREG van de partij waarvoor de aanvraag tot toepassing van de formule is vereist, haar beslissing vroeger zou moeten kunnen nemen.

De CREG is zich ervan bewust dat de termijnen in artikel 10 en volgende van haar beslissing de procedure voor de vaststelling van het gebrek aan een akkoord tussen de leverancier en de FSP verlengen. Er dient rekening te worden gehouden met de wettelijke en reglementaire vereisten van de beslissing van de CREG. In overeenstemming met artikel 23, § 2bis van de elektriciteitswet moet de CREG de elektriciteitsondernemingen de mogelijkheid geven om, vooraleer een beslissing die hen betreft wordt genomen, hun opmerkingen te laten gelden. Elke ontwerpbeslissing moet, behoudens

uitzondering aan de betrokken partijen worden overgemaakt zodat zij hun opmerkingen kunnen geven - en dit zelfs als één van de partijen niet op het oorspronkelijke verzoek geantwoord heeft. Bovendien moeten de opmerkingen die in het kader van een raadpleging zijn verkregen transparant worden verwerkt, wat onvermijdelijk tot gevolg heeft dat de procedure wordt verlengd. De gevolgde procedure vereist dat het document twee keer op het directiecomité van de CREG komt (een keer om de ontwerpbeslissing goed te keuren en een keer om de eindbeslissing goed te keuren).

De enige mogelijkheid die de CREG ziet om de duur van de procedure te verminderen is het dossier over te maken binnen de vijf werkdagen, in plaats van binnen de oorspronkelijk voorziene tien werkdagen. De beslissing wordt in die zin aangepast.

79. REstore stelt eveneens voor om de verplichting van de partij die de CREG het verzoek heeft overgemaakt om *“een dossier dat alle stukken betreffende de onderhandeling bevat en dat de afwezigheid van akkoord aantoont”* toe te voegen aangezien het de leverancier is die moet bewijzen dat er geen akkoord is.

De CREG weigert om de beslissing in die zin aan te passen aangezien ze vindt dat de partij die de CREG het verzoek heeft gestuurd minstens een begin van een bewijs moet leveren dat aantoont dat er geen akkoord is. De gevraagde informatie is overigens niet echt moeilijk te verzamelen (uitgewisselde brieven, pv's van vergaderingen, e-mails,...).

6.1.5. Model van clausules die standaard van toepassing zijn

80. Over het algemeen vindt **Febeg** dat de CREG door standaardclausules vast te leggen tussenkomt in aspecten van burgerlijk recht betreffende een overeenkomst tussen twee privépersonen; een dergelijke tussenkomst is niet nodig omdat het burgerlijk recht al oplossingen bevat en bovendien in strijd zou zijn met de bevoegdheden van de CREG. Febeg vraagt dan ook dat de standaardclausules beperkt blijven tot aspecten van de energieoverdracht. Febeg merkt eveneens op dat er, volgens het mechanisme van artikel 19bis, § 5 van de elektriciteitswet, op privaatrechtelijke rechtspersonen standaardclausules van toepassing zijn wat in strijd is met de vrijheid van handel en nijverheid.

Volgens de CREG kan deze argumentatie niet weerhouden worden. Bovendien blijkt er duidelijk uit artikel 19bis van de elektriciteitswet dat de wetgever de energieoverdracht heeft willen opleggen, ook als een van de partijen ertegen is. Bijgevolg zou de loutere toepassing van het burgerlijk recht het niet mogelijk gemaakt hebben om de beoogde doelstelling te bereiken aangezien het burgerlijk recht er minstens van uitgaat dat de twee partijen met elkaar contact willen hebben. Deze afwijking van het gemeen recht is enerzijds verantwoord in het licht van de te bereiken doelstelling en anderzijds wordt ze gecompenseerd door de bescherming die de wetgever en de CREG de partij hebben willen bieden die verplicht was in contact te treden (in het bijzonder door de verplichting om een bankwaarborg te verstrekken). Bovendien is het feit dat de inhoud van een contract wordt opgelegd aan een privaatrechtelijk rechtspersoon geenszins uitzonderlijk, in het bijzonder in de energiesector waar de marktpelers geconfronteerd worden met veel gereguleerde contracten.

De CREG stelt bovendien vast dat artikel 19bis, § 5 het toepassingsgebied van de standaardclausules geenszins beperkt en dat de CREG bijgevolg clausules moet opstellen voor alle aspecten van de relatie tussen partijen - de partijen kunnen immers andere modaliteiten vastleggen in onderling akkoord. Febeg verduidelijkt overigens niet welke clausules strikt betrekking hebben op de energieoverdracht en welke clausules er geen betrekking op hebben.

81. Febeg geeft ook gerichte opmerkingen over de standaardclausules.

Zo stelt ze voor om in artikel 4 te verduidelijken dat de betaling van een som geld geen voorwerp mag uitmaken van overmacht. De CREG twijfelt niet alleen aan de gegrondheid ervan (men kan zich

bijvoorbeeld voorstellen dat de *crash* van een informaticasysteem of virussen in een betalingssysteem een partij, tijdens een beperkte duur, in de onmogelijkheid stellen om een som geld te betalen); maar ze vindt vooral dat het niet opportuun is om *a priori* al te verduidelijken wat al dan niet beschouwd moet worden als een geval van overmacht en laat dit over aan de rechtbanken.

Febeg vindt dat de tweede hypothese van schorsing van de standaardclausules uit artikel 5 niet duidelijk is aangezien de nakoming van de verplichtingen inzake de bankwaarborg een opschortende voorwaarde is bij de inwerkingtreding van de clausules. De CREG verduidelijkt hiervoor het volgende: ook al is de naleving van de waarborgverplichtingen effectief een opschortende voorwaarde bij hun inwerkingtreding, toch kan de miskenning van de verplichtingen ter zake ook later gebeuren, wanneer de standaardclausules van toepassing zijn; dan kan de niet in gebreke zijnde partij de standaardclausules opschorten.

Febeg stelt voor om in artikel 6.4. toe te voegen dat de beëindiging van de toepassing van de standaardclausules geen afbreuk doet aan de rechten die op het moment van de beëindiging verworven zijn. De CREG heeft de tekst in die zin aangepast.

Wat de aansprakelijkheid betreft (artikel 8 van de standaardclausules) vindt Febeg dat het gemeen recht toegepast moet worden. Volgens de CREG wijkt artikel 8 van de standaardclausules geenszins af van wat op energievlak gangbaar is²³. Zo bevatten alle gereguleerde contracten die de CREG heeft goedgekeurd met toepassing van het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe en het standaardcontract van EFET “*concerning the delivery and acceptance of electricity*” evenals bepalingen voor de beperking van de aansprakelijkheid en vergoedingsplafonds. De uitsluiting van indirecte schade, wat eveneens gangbaar is, wijkt bovendien niet fundamenteel af van het gemeen aansprakelijkheidsrecht²⁴.

Tot slot stelt Febeg dat het feit dat de rechtbank van koophandel en een arbitragecollege kunnen beslissen over geschillen over de uitvoering van de standaardclausules een risico op tegenstrijdigheden inhoudt en stelt dan ook voor zich te beperken tot één beroepsinstantie. De CREG is van mening dat er zelfs risico’s op tegenstrijdigheden zijn als enkel de rechtbank van koophandel als beroepsinstantie zou zijn aangeduid en dat het Hof van Cassatie de uiteindelijke controle heeft over deze risico’s op tegenstrijdigheden die er in elk rechtssysteem zijn. Bovendien lijkt het dat slechts één beroepsinstantie opleggen een belangrijke afwijking van het recht op een effectief beroep zou zijn en dat de CREG zulks niet kan invoeren zonder een duidelijk mandaat van de wetgever.

82. In haar antwoord vraagt **Febeliec** om in artikel 4, § 3 van de standaardclausules te vermelden welke communicatiemiddelen toegelaten zijn. De CREG vindt dat de vermelding “*via elk communicatiemiddel*” in een geval van overmacht beter is dan een beperkende opsomming gezien het onvoorspelbare karakter van de situatie.

6.1.6. Niet behandelde onderwerpen

83. Hier worden de opmerkingen behandeld van **Febeliec** over een implementatieplanning, de opmerkingen van **Febeliec** en **REstore** over het sanctieregime dat moet voorzien worden in geval de FSP geen melding maakt en de opmerkingen van **Febeg** over de online gemeten klanten uit art. 19bis, §2 van de elektriciteitswet.

²³ Zie G. BLOCK en alii, “Les consommateurs industriels et leurs contrats d’électricité et de gaz naturel”, in *Le nouveau marché de l’énergie*, Anthémis, 2007, p. 268-270.

²⁴ Zie de beslissing van de Europese Commissie SA.39487 (2016/NN) van 17 maart 2017 over de verlenging van de exploitatieduur van de kerncentrales Tihange 1, Doel 1 en Doel 2, § 69 en volgende.

84. De opmerkingen van **REstore** en **TeaMwise** over het feit dat de bepaling niet kan worden toegepast op de flexibiliteit van de productiemiddelen betreffen het wettelijk kader en vallen dan ook buiten het toepassingsgebied van art. 19*bis*, §§ 3 tot 5.

85. De kritiek van **Febeg** over de verenigbaarheid van artikel 19*bis* in het licht van de hogere wettelijke bepalingen moet niet behandeld worden aangezien deze kritiek slaat op de wetsbepaling die de CREG moet toepassen en waartegen de CREG zich niet kan verzetten. De tekst die de CREG heeft voorgesteld kan dus niet gewijzigd worden naar aanleiding van deze kritiek.

6.2. ONTWERPBESLISSING (B)1677/2

86. In overeenstemming met het huishoudelijk reglement heeft de CREG haar ontwerpbeslissing (B)1677/2 aan een openbare raadpleging onderworpen die werd gehouden van 20 februari tot en met 18 maart 2020. De raadpleging was beperkt tot de wijzigingen aangebracht aan de beslissing (B)1677.

De CREG heeft twee niet-vertrouwelijke antwoorden ontvangen van Febeg en Febeliec en een vertrouwelijk antwoord van Centrica Business Solutions (hierna : CBS). De CREG bedankt de actoren die aan de raadpleging hebben deelgenomen.

De CREG heeft kennis genomen van deze antwoorden. In onderhavig hoofdstuk richt de CREG zich op het analyseren van de antwoorden die rechtstreeks verband houden met de wijzigingen aangebracht aan beslissing (B)1677 door ze per thema te groeperen.

6.2.1. Schrappen van punt 2.4. over de problematiek van het contract dat de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseert

87. Febeliec en FEBEG gaan akkoord om het punt te schrappen. Febeliec vraagt de CREG echter om opnieuw een andere oplossing voor te stellen als zou blijken dat de nieuwe manier van de verwerking van de contracten die de afwijking tussen de nominatie en de reële positie van de eindafnemer valoriseren afbreuk doet aan de vrijheid van de oorspronkelijke eindafnemer om zijn FSP te kiezen.

[VERTROUWELIJK].

De CREG neemt akte van de vraag van Febeliec en zal haar beslissing herzien als dat nodig zou blijken.

6.2.2. Aanpassing van de toepassingsmodaliteiten van de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtsprijs

88. Febeliec heeft geen opmerkingen over de aangebrachte wijzigingen.

[VERTROUWELIJK].

FEBEG geeft aan dat ze niet akkoord gaat met de verklaring voor het feit dat de formule van de standaardoverdrachtsprijs moet toegepast worden zolang de partijen niet tot een akkoord zijn gekomen omdat ze vindt dat de partijen daardoor minder gestimuleerd worden om echt te onderhandelen.

De CREG is het hier niet mee eens. Ze herinnert eraan dat de partijen op elk moment een contract mogen afsluiten dat de beslissing van de CREG opschort. Het enige doel van de aanpassingen die de CREG aangebracht heeft, is de administratieve procedures te verlichten. Twee partijen die niet wensen

te onderhandelen verplichten om op regelmatige basis vast te stellen dat ze niet akkoord gaan, gaat niet in die richting.

6.2.3. Niet behandelde onderwerpen

89. Verschillende onderwerpen die de drie respondenten hebben aangehaald, vallen buiten het kader van de raadpleging over de aan beslissing 1677 aangebrachte wijzigingen.

Febeliec herhaalt haar vraag om de energieoverdracht uit te breiden naar alle markten en tijdshorizonten, met inbegrip van de day-ahead- en intradaymarkten.

De CREG merkt op dat het proces voor de uitbreiding naar deze twee markten aan de gang is.

[VERTROUWELIJK].

FEPEG pleit ervoor om het pass-through regime niet te beperken tot de balanceringsmarkt, maar toe te passen op alle klanten die hun flexibiliteit kunnen valoriseren via hun contract met hun leverancier.

FEPEG vraagt om de periode waarover de partijen beschikken om hun opmerkingen over de ontwerpbeslissing van de CREG te laten gelden te verlengen tot 10 werkdagen. De CREG herhaalt dat de termijn van 5 dagen niet is aangepast omdat de partijen vragen dat de CREG zich binnen de 45 werkdagen na de ontvangst van het oorspronkelijke verzoek zou uitspreken.

Febeg stelt voor om de procedure voor de onderhandeling van de overdrachtprijs aan te passen en de CREG ook te betrekken bij de onderhandeling.

De CREG staat erop te herinneren dat het haar met toepassing van artikel 19, § 4 niet toekomt om zich in de onderhandelingen tussen de partijen te mengen en dat het enkel haar taak is om vast te stellen dat er geen akkoord is.

6.3. ONTWERPBESLISSING (B)1677/3

90. Conform haar huishoudelijk reglement heeft de CREG haar ontwerpbeslissing (B)1677/3 aan een openbare raadpleging onderworpen die liep van 16 oktober tot 5 november 2020. De raadpleging beperkte zich tot de aanpassingen aangebracht aan beslissing (B)1677/2.

De CREG ontving twee niet-vertrouwelijke antwoorden, van Febeg en Febeliec. In dit hoofdstuk analyseert de CREG de antwoorden die rechtstreeks betrekking hebben op de aanpassingen aan beslissing (B)1677/2.

Febeliec geeft geen specifieke opmerking over het voorwerp van de raadpleging.

Febeg erkent dat de aangebrachte verduidelijking noodzakelijk is in de volgens haar weinig waarschijnlijke situatie van een eindafnemer die ervoor kiest zijn flexibiliteit op de ID-markt te valoriseren terwijl zijn leveringscontract hem alleen blootstelt aan de DA-prijs, maar is van mening dat de toepassing van de bepalingen met betrekking tot het contract met valorisatie van de afwijking op de DA-markt het mogelijk zou maken te uniformiseren en dus een administratieve vereenvoudiging door te voeren evenals minder beroep te doen op leveranciers-/FSP-overeenkomsten en de standaardprijsformule.

De CREG wenst te benadrukken dat ze bij de invoering van het begrip “contract met valorisatie van de afwijking” als doel had om aanvullende regels voor de energieoverdracht te ontwikkelen om de elektriciteitsleveranciers die hun eindafnemers toestemming geven om reactieve balancering uit te voeren, niet te benadelen. De verduidelijking van de definitie verandert dus niets aan de oorspronkelijke doelstelling, namelijk reactieve balancering.

Sinds maart 2020 voorzien de werkingsregels, op verzoek van de marktspelers, de automatische toepassing van een "*pass-through regime*" op elk leveringspunt van een eindafnemer die voor dit punt een contract met valorisatie van de afwijking heeft afgesloten. Dit *pass-through* regime is een marktsituatie zonder energieoverdracht. Het begrip contract met valorisatie van de afwijking verruimen tot elk contract waardoor een elektriciteitsleverancier zijn eindafnemers de mogelijkheid biedt om tegen een andere prijs dan het onevenwichtstarief van hun nominatie af te wijken, zou er dus op neerkomen dat al deze afnemers de mogelijkheid wordt ontnomen om gebruik te maken van de energieoverdracht en de voordelen ervan. Daarom kan de CREG geen gunstig gevolg geven aan de suggestie van Febeg.

Bovendien wil de CREG benadrukken dat marktspelers die de administratieve procedures in verband met energieoverdracht willen beperken, kunnen kiezen voor het opt-out-regime.

7. BESLISSING

Gelet op artikel 19*bis*, §§ 3 tot 5 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;

Gelet op de openbare raadpleging die van 9 februari tot 2 maart 2018 werd gehouden;

Gelet op de publieke raadpleging gehouden van 20 februari tot 18 maart 2020;

BESLIST DE CREG:

Hoofdstuk I. - Algemeenheden

Artikel 1. De definities vervat in artikel 2 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, hierna "de wet" genoemd, zijn van toepassing op deze beslissing.

Daarnaast dient voor de toepassing van deze beslissing te worden verstaan onder:

1° "oorspronkelijke eindafnemer": de eindafnemer die zijn flexibiliteit valoriseert;

2° "CREG": de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas;

4° "NEMO": een beheerder van de elektriciteitsmarkt aangesteld met toepassing van verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoe wijzing en congestiebeheer;

5° "energieoverdracht": een activering van de vraagflexibiliteit zoals omschreven in artikel 19*bis*, § 2, 2e lid, van de wet;

6° "*opt out* overeenkomst": een overeenkomst gesloten tussen de aanbieder van flexibilitiediensten, de leverancier en hun respectievelijke evenwichtsverantwoordelijke, die alle aspecten van de energieoverdracht regelt, d.w.z. volume, prijs en contractuele modaliteiten, met inbegrip van eventuele financiële waarborgen.

Hoofdstuk II. - Formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs

Art. 2 De formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs, zoals gedefinieerd in dit hoofdstuk, is enkel van toepassing wanneer de aanbieder van flexibilitiediensten en de leverancier niet tot een akkoord zijn gekomen over de prijs van de overgedragen energie en de CREG deze afwezigheid van akkoord heeft vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk III.

Art. 3. . Bij afwezigheid van akkoord tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier wordt de overdrachtprijs van de geactiveerde flexibiliteit (uitgedrukt in €/MWh) op de volgende wijze bepaald.

Als de eindafnemer zijn eigen aanbieder van flexibiliteitsdiensten is, is de overdrachtprijs gelijk aan de contractuele leveringsprijs gedurende de activeringsperiode.

In alle andere gevallen wordt de volgende formule toegepast:

Overdrachtprijs = $\{[73 \% * 1/3 (\text{Cal Y}+2 + \text{Cal Y}+1 + \text{M}+1) + 27 \% \text{ EPEX spot BE DAM}] * 1,05\} +/- 5 \%$

waarbij:

"CAL Y+2" staat voor het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van het jaar dat twee jaar voorafgaat aan het jaar van activering voor het product *baseload* (uitgedrukt in €/MWh);

"CAL Y+1" staat voor het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van het jaar voorafgaand aan het jaar van activering voor het product *baseload* (uitgedrukt in €/MWh);

"M+1" staat voor het gemiddelde van de dagquoteringen door ICE INDEX gepubliceerd in de loop van de maand voorafgaand aan de maand van activering voor het product *baseload* (uitgedrukt in €/MWh),

"EPEX spot BE DAM" is de quotering gepubliceerd door *EPEX spot Belgium* op de *day ahead*-markt voor het uur in de loop waarvan de activering plaatsvindt (uitgedrukt in €/MWh).

Alle indices en prijzen worden afgerond op twee cijfers achter de komma. Als het derde cijfer achter de komma kleiner is dan vijf, wordt het getal naar beneden afgerond. Als het derde cijfer achter de komma groter is dan of gelijk is aan vijf, wordt het getal naar boven afgerond.

Indien er geen notering is op de DAM, wordt de laatste gepubliceerde notering gebruikt.

Art. 4. De formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtprijs is gedurende twaalf maanden van toepassing.

Vanaf de negende maand van toepassing wordt ze door de CREG geëvalueerd, in overleg met de marktpelers. Na deze evaluatie en na overleg met de marktpelers neemt de CREG ten laatste op de verjaardag van de inwerkingtreding van de formule de beslissing om deze al dan niet aan te passen.

Art.5. De CREG kan de formule voor het bepalen van de standaardoverdrachtprijs aanpassen wanneer een nieuwe NEMO erkend wordt op de Belgische markt.

Hoofdstuk III. – Onderhandelingsprocedure tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier en de vaststelling van het mislukken van de onderhandelingen door de CREG

Art. 6. Elke aanbieder van flexibiliteitsdiensten die wenst over te gaan tot een energieoverdracht op een of meer leveringspunten richt een verzoek aan de betrokken leverancier om over de overdrachtprijs te onderhandelen na zich ervan vergewist te hebben dat hij over de juiste contactpersoon beschikt. Dit verzoek vermeldt duidelijk en onmiskenbaar dat het een onderhandelingsverzoek betreft in de zin van deze bepaling, om een akkoord te sluiten betreffende de overdrachtprijs.

Art.7. Indien de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier niet tot een akkoord komen over de overdrachtprijs binnen een termijn van dertig werkdagen na de ontvangst van het onderhandelingsverzoek bedoeld in artikel 6, stuurt de meest gerede partij een aangetekend schrijven naar de andere partij waarin de afwezigheid van akkoord wordt vastgesteld.

De partijen kunnen echter wel middels een schriftelijk akkoord beslissen de onderhandelingen voort te zetten na de termijn van dertig werkdagen.

De aanbieder van flexibiliteitsdiensten kan eveneens de afwezigheid van akkoord vaststellen indien de leverancier niet gereageerd heeft op het onderhandelingsverzoek binnen een termijn van vijf werkdagen.

Art. 8. Indien de aanbieder van flexibiliteitsdiensten binnen de termijn vermeld in artikel 7, lid 1, nalaat binnen een termijn van vijf werkdagen te antwoorden op een mededeling van de leverancier, wordt ervan uitgegaan dat hij afziet van zijn onderhandelingsverzoek.

Art.9. Bij afwezigheid van akkoord tussen de partijen over de overdrachtprijs richt de meest gereede partij een verzoek aan de CREG tot toepassing van de formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs; dit verzoek bevat de naam en het postadres van de tegenpartij, evenals de coördinaten (naam en voornaam, e-mailadres, telefoonnummer) van de juiste contactpersoon bij de tegenpartij; ze voegt bij haar schrijven een dossier dat alle stukken betreffende de onderhandeling bevat en dat de afwezigheid van akkoord aantoont; zij bezorgt dezelfde dag een kopie van het verzoek en het volledige dossier aan de tegenpartij;

Art. 10. Binnen een termijn van vijf werkdagen na de ontvangst van het verzoek om toepassing van de standaardoverdrachtprijs kan de tegenpartij alle aanvullende elementen van informatie bij de CREG aanleveren waaromtrent ze van mening is dat het nuttig is ze toe te voegen; in voorkomend geval bezorgt de tegenpartij een kopie van de ontvangen informatie aan de eerste partij;

Art. 11. Als de beide partijen gezamenlijk hun onenigheid bevestigen, neemt de CREG direct haar eindbeslissing

Als dat niet het geval is, maakt de CREG binnen de vijftwintig werkdagen na de ontvangst van het oorspronkelijke verzoek haar ontwerpbeslissing over aan de partijen; deze beschikken over een termijn van vijf werkdagen, die ingaat bij ontvangst van de ontwerpbeslissing, om hun opmerkingen dienaangaande mee te delen.

Art. 12. De CREG neemt haar definitieve beslissing binnen de vijfenveertig werkdagen na de ontvangst van het oorspronkelijke verzoek, betekent ze aan de partijen en brengt de netbeheerder op de hoogte. De CREG kan haar beslissing tien werkdagen uitstellen op gezamenlijke vraag van beide partijen ingediend ten laatste tien werkdagen voor de vervaldatum van deze termijn.

De CREG verwerpt het verzoek om toepassing van de formule voor de bepaling van de standaardoverdrachtprijs als dit wordt ingediend door een aanbieder van flexibiliteitsdiensten waarvan de leverancier aantoont dat de vorige juridische relatie die hij met hem had minder dan zes maanden voor de indiening van het onderhandelingsverzoek werd verbroken, ten nadele van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten.

Art. 13. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt elke mededeling geacht in ontvangst te zijn genomen door haar bestemming drie werkdagen na de datum van verzending ervan (postdatum), behalve indien ze gebeurt per aangetekende brief met ontvangstbewijs.

Art. 14. Elke beslissing van de CREG bedoeld in artikel 11, 1^e lid, of 12 is van toepassing na drie werkdagen na haar notificatie aan de betreffende partijen. In geval van een later akkoord tussen de partijen, die gezamenlijk aan de CREG wordt meegedeeld, wordt de beslissing gedurende de looptijd van het akkoord opgeschort.

Elke partij kan een nieuw onderhandelingsverzoek in de zin van artikel 6 indienen nadat een termijn van zes maanden na de kennisgeving van de beslissing van de CREG vermeld in artikel 11, eerste lid, of 12 verstreken is. Deze termijn van zes maanden kan in onderling overleg tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier ingekort worden.

Hoofdstuk IV. – Regels betreffende de bankwaarborg die de aanbieder van flexibiliteitsdiensten moet verstrekken

Art. 15. Als er geen *opt out* overeenkomst gesloten werd, dient elke aanbieder van flexibiliteitsdiensten een financiële waarborg te verstrekken aan de netbeheerder, onder de vorm van een bankwaarborg die voldoet aan de voorwaarden van dit hoofdstuk.

Onverminderd artikel 23, lid 2, wordt de bankwaarborg gesteld ten voordele van een of meerdere leveranciers waarmee de aanbieder van flexibiliteitsdiensten een relatie aangaat in het kader van een energieoverdracht of een geheel aan energieoverdrachten; ze heeft tot doel te garanderen dat de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn financiële verplichtingen jegens de leverancier(s) correct uitvoert.

Art. 16. Om geldig te zijn, moet de bankwaarborg verstrekt worden door een financiële instelling die voldoet aan de criteria voor minstens de officiële rating "BBB", verstrekt door ratingbureau Standard & Poors ("S&P") of minstens de officiële rating "Baa2", verstrekt door ratingbureau Moody's Investor Services ("Moody's").

Indien de financiële instelling die de waarborg verstrekt heeft deze minimumrating verliest, bezorgt de aanbieder van flexibiliteitsdiensten binnen de twintig werkdagen na het verlies van de rating van de eerste financiële instelling een nieuwe waarborg, verstrekt door een andere financiële instelling die voldoet aan bovenstaande voorwaarden.

Art. 17. De inwerkingtreding van de juridische relatie tussen de netwerkbeheerder en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten in het kader van een of meerdere energieoverdrachten is onderworpen aan de voorlegging door deze laatste van een bankwaarborg die voldoet aan de voorwaarden van dit hoofdstuk.

Art. 18. De bankwaarborg heeft een looptijd van minstens een kalenderjaar.

De aanbieder van flexibiliteitsdiensten bezorgt de netbeheerder minstens 30 dagen voor de vervaldatum van de bestaande bankwaarborg ofwel het bewijs dat de financiële instelling die de oorspronkelijke bankwaarborg verstrekte de looptijd van deze waarborg verlengd heeft zonder enige wijziging, ofwel een nieuwe bankwaarborg die voldoet aan alle voorwaarden van dit hoofdstuk.

Art. 19. § 1. Het vereiste minimumbedrag van de bankwaarborg wordt berekend op basis van de positie van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten. Deze positie geeft de som weer van de door deze aanbieder geactiveerde volumes die een vermindering van de nettoafname in het kader van de energieoverdracht inhouden, tijdens de voorbije drie maanden en de lopende maand.

Om de geactiveerde volumes in de voorbije drie maanden te bepalen, wordt in volgorde van voorkeur rekening gehouden met:

1° door de netbeheerder beheerde gegevens, die deze aan de aanbieder van flexibiliteitsdiensten doorstuurt;

2° door de netbeheerder aan de aanbieder van flexibiliteitsdiensten doorgestuurde maar nog niet gevalideerde gegevens;

3° door de aanbieder van flexibiliteitsdiensten aan de netbeheerder meegedeelde activeringsgegevens.

Voor de lopende maand wordt ervan uitgegaan dat de geactiveerde volumes het gemiddelde zijn van de volumes die de voorbije drie maanden geactiveerd werden.

§ 2. Om de vereiste minimumprijs van de bankwaarborg te bepalen, wordt op de maandpositie van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten een bedrag in €/MWh voor deze maand toegepast, dat overeenstemt met een benadering van de standaardoverdrachtprijs, met toepassing van de formule vermeld in artikel 3.

Dit bedrag is voor elke maand vanaf de datum van inwerkingtreding van deze beslissing gelijk aan 59 €/MWh.

Het vereiste minimumbedrag van de bankwaarborg is de som van de aldus bekomen vier maandbedragen.

§ 3. In elk geval mag het vereiste minimumbedrag van de bankwaarborg niet lager zijn dan 5.000 €.

§ 4. De correcte formule voor de bepaling van het minimaal vereiste bedrag van de bankwaarborg die van toepassing is, is opgenomen in bijlage 2 van dit voorontwerp van beslissing.

Art. 20. In afwijking van artikel 19, § 1:

1° voor de inwerkingtreding van de juridische relatie tussen de netbeheerder en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en tijdens de eerste maand van de activiteit van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten, wordt de positie van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten bepaald door de netbeheerder, op basis van een voorstel van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten dat de vier eerste maanden van activiteit dekt, zonder dat het bedrag van de bankwaarborg dat hieruit voortvloeit lager mag zijn dan de drempel vastgelegd in artikel 19, § 3;

2° voor de tweede maand van de juridische relatie tussen de netbeheerder en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten komen de maandelijkse posities van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten overeen met een volume gelijk aan vier maal het volume dat tijdens de eerste maand van activiteit werd geactiveerd, zonder dat de positie die hieruit voortvloeit lager mag zijn dan degene vastgelegd in toepassing van 1°;

3° voor de derde maand van de juridische relatie tussen de netbeheerder en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten komt de positie van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten overeen met een volume gelijk aan het dubbele van het volume dat tijdens de twee eerste maanden van activiteit werd geactiveerd, zonder dat de positie die hieruit voortvloeit lager mag zijn dan degene vastgelegd in toepassing van 2°;

Art. 21. De aanbieder van flexibiliteitsdiensten zorgt ervoor dat het bedrag van zijn bankwaarborg continu gelijk is aan of hoger is dan het minimumbedrag, vastgelegd overeenkomstig artikel 19.

Art. 22 Vanaf de tweede maand van zijn juridische relatie met de aanbieder van flexibiliteitsdiensten is de netbeheerder gehouden binnen de eerste vijf dagen van elke maand te controleren of de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn verplichtingen inzake de bankwaarborg nakomt.

Indien de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn verplichtingen inzake de bankwaarborg niet nakomt, schorst de netbeheerder middels aangetekend schrijven en met onmiddellijke ingang de juridische relatie die hen in het kader van de energieoverdracht verbindt, met inbegrip van de deelname van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten aan veilingen betreffende producten die een energieoverdracht inhouden, en brengt hij tegelijkertijd de leveranciers waarmee de aanbieder van flexibiliteitsdiensten een relatie heeft in het kader van een energieoverdracht op de hoogte. Deze schorsing is echter niet van toepassing op contracten voor reservering van secundaire of tertiaire reserve die lopende waren op het ogenblik van de controle.

Als de aanbieder van flexibiliteitsdiensten niet binnen de tien werkdagen na de ontvangst van de aangetekende brief het bedrag van de bankwaarborg aanpast overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk, mag de netbeheerder de bevoegde rechter vatten om de juridische relatie die hen verbindt te verbreken. Indien de relatie niet verbroken wordt en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zich in

regel stelt, maakt de netbeheerder een einde aan de schorsing van de juridische relatie, maximaal [vijf] werkdagen nadat hij heeft vastgesteld dat de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn verplichtingen inzake opnieuw nakomt.

Art. 23. Om een beroep te doen op de bankwaarborg richt (richten) de leverancier(s) een schriftelijk verzoek aan de netbeheerder die hem (hen) de identiteit en de gegevens meedeelt (meedelen) van de financiële instelling die de waarborg heeft uitgegeven en waartoe ze zich moet(en) richten. Het beroep bij deze instelling gebeurt eveneens via een schriftelijke aanvraag. Het bedrag van de aanvraag blijft bij de financiële instelling geblokkeerd tot er aan deze instelling ofwel een definitieve en uitvoerende gerechtelijke of arbitrale beslissing wordt voorgelegd die de beheerder van de flexibiliteitsdienst verplicht om een som geld te betalen aan de betrokken leverancier(s) ofwel het verzoek van de betrokken leverancier(s) afwijst.

Elke leverancier geniet de bankwaarborg slechts in verhouding tot de bedragen die de aanbieder van flexibiliteitsdiensten hem verschuldigd is en de positie van deze laatste ten aanzien van deze leverancier dekken gedurende een rollende periode van vier maanden waarvan de eerste de maand is voor dewelke de eerste niet-betaling werd vastgesteld.

Art. 24. [...]

Hoofdstuk V. – Model van clausules die standaard van toepassing zijn

Art. 25 Indien de leveranciers en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten niet tot een akkoord komen over de modaliteiten van hun contractuele relatie, zijn de standaardclausules in bijlage 1 bij deze beslissing van toepassing.

Hoofdstuk VI. – Slotbepaling

Art. 26. Onderhavige beslissing treedt in werking op de dag van haar publicatie op de website van de CREG.

Elke wijzigingen die erin wordt aangebracht, treedt in werking op de dag van haar publicatie op de website van de CREG.

BIJLAGE 1

Standaardclausules tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier die van toepassing zijn bij gebrek aan een akkoord over de modaliteiten van hun contractuele relatie

Artikel 1. – Definities

1° Standaardclausules: deze standaardclausules tussen de aanbieder van flexibiliteitsdiensten en de leverancier, die van toepassing zijn bij gebrek aan een akkoord over de modaliteiten van hun contractuele relatie, in toepassing van artikel 19*bis*, § 5, van de wet;

2° [...];

3° "CREG": de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, autonoom organisme met rechtspersoonlijkheid, opgericht door artikel 23, § 1, van de wet;

4° "Leverancier": elke natuurlijke of rechtspersoon die elektriciteit verkoopt aan een of meerdere eindafnemers;

5° Financiële waarborg: de verbintenis die een financiële instelling op verzoek van de dienstverlener van flexibiliteit is aangegaan om ten aanzien van de leverancier de goede en volledige uitvoering binnen de termijn te garanderen van de financiële verplichtingen die voortvloeien uit deze standaardclausules, met inachtneming van de door de CREG vastgelegde voorwaarden in toepassing van artikel 19*bis*, § 3, 3°, van de wet;

6° "Netbeheerder" : de beheerder van het elektriciteitstransmissienet, aangewezen overeenkomstig artikel 10 van de wet;

7° "Wet": de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt;

8° "Aanbieder van flexibiliteitsdiensten": elke natuurlijke of rechtspersoon die voor zijn activiteit de vraagflexibiliteit gebruikt van een of meerdere eindklanten;

9° "Partijen": de leverancier en de aanbieder van flexibiliteitsdiensten in het kader van een energieoverdracht of een geheel van energieoverdrachten;

10° "Standaardoverdrachtprijs": het resultaat van de formule voor de bepaling van de prijs van de energieoverdracht bij gebrek aan akkoord tussen de partijen, vastgelegd door de CREG in toepassing van 19*bis*, § 3, van de Wet;

11° "Regels die de energieoverdracht regelen": de door de CREG te bepalen regels, op voorstel van de netbeheerder, die de energieoverdracht via een aanbieder van flexibiliteitsdiensten organiseren, in toepassing van artikel 19*bis*, § 2, van de Wet;

12° "Energieoverdracht": een activering van de vraagflexibiliteit zoals omschreven in artikel 19*bis*, § 2, 2e lid, van de Wet;

Artikel 2. - Voorwerp

Bij gebrek aan een akkoord tussen een leverancier en een aanbieder van flexibiliteitsdiensten over alle of een deel van de modaliteiten van hun contractuele relatie, regelen de standaardclausules de omstandigheden waarin een energieoverdracht of een geheel aan energieoverdrachten plaatsvindt.

De standaardclausules hebben een aanvullend karakter. Dit betekent dat de partijen er te allen tijde in onderling overleg gedeeltelijk of volledig van kunnen afwijken.

Artikel 3. - Duur

De standaardclausules treden volledig of gedeeltelijk in werking, (i) de dag waarop de partijen, als ze besloten hebben er naar te verwijzen, dit in onderling overleg beslissen of (ii) bij gebrek aan schriftelijk akkoord tussen de partijen, op de derde werkdag na de kennisgeving van de beslissing van de CREG aangaande de toepassing van de standaardoverdrachtprijs op de partijen, in toepassing van artikel 19bis, § 4, van de Wet.

De inwerkingtreding van de standaardclausules hangt af van de kennisgeving door de netbeheerder aan de partijen dat de financiële waarborg die de aanbieder van flexibiliteitsdiensten bij de netbeheerder gesteld heeft, voldoet aan de door de CREG vastgelegde voorwaarden.

Als ze van toepassing zijn, blijven de standaardclausules van toepassing voor onbepaalde duur, onverminderd de gevallen waarin de toepassing beëindigd of opgezegd wordt overeenkomstig artikel [6].

Artikel 4. – Overmacht

Overeenkomstig de standaardclausules wordt onder overmacht elke gebeurtenis verstaan die zich voordoet na de inwerkingtreding van de standaardclausules, buiten de wil om van de partij die ze inroept, die deze redelijkerwijs niet het hoofd kan bieden, wat deze partij verhindert al haar verplichtingen die voortvloeien uit de standaardclausules of een deel ervan uit te voeren.

In geval van overmacht wordt de partij die ermee geconfronteerd wordt, ontslagen van haar verplichtingen voortvloeiend uit de standaardclausules voor zover de overmacht haar verhindert deze na te komen.

De partij die een geval van overmacht inroept, dient de andere partij zo snel mogelijk en via elk communicatiemiddel op de hoogte te brengen van het zich voordoen van een geval van overmacht en haar een inschatting te geven van de waarschijnlijke duur ervan, zonder dat deze inschatting de partij die de overmacht inroept bindt. Deze partij doet er alles aan om de gevolgen van de overmacht te beperken en informeert de andere partij regelmatig over de reikwijdte en de duur van haar onmogelijkheid om haar verplichtingen voortvloeiend uit de standaardclausules na te komen.

Indien de overmacht zonder onderbreking dertig dagen of langer duurt en een partij belet haar essentiële verplichtingen voortvloeiend uit de standaardclausules na te komen, kan elke partij een einde maken aan de toepassing van de standaardclausules, middels het versturen van een gemotiveerd aangetekend schrijven aan de andere partij.

Het bewijs van de overmacht berust bij de partij die haar inroept.

Artikel 5. – Schorsing

Onverminderd de andere gevallen van schorsing voorzien in de geldende wetten en reglementen en in deze standaardclausules, kan een partij (*niet in gebreke blijvende partij*) de toepassing van de standaardclausules schorsen door een naar behoren gemotiveerde per post aangetekende zending aan de andere partij (*de in gebreke blijvende partij*) te versturen, in de volgende gevallen:

- i. indien de in gebreke blijvende partij na de termijn vastgelegd in artikel [9.2.] nog steeds de bedragen die voor een energieoverdracht of een geheel aan energieoverdrachten gefactureerd werden niet betaalt;
- ii. indien de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn verplichtingen inzake de financiële waarborg niet nakomt.

De schorsing van de standaardclausules tussen de partijen schorst eveneens elke mogelijkheid tot energieoverdracht tussen deze partijen. Hiertoe brengt de leverancier de netbeheerder op de hoogte van de schorsing van de toepassing van de standaardclausules, met kopie aan de aanbieder van flexibiliteitsdiensten.

De schorsing van de standaardclausules ontslaat de partijen niet van de uitvoering van de betalingsverplichtingen die voor de schorsing ontstonden.

Indien er binnen de dertig dagen vanaf de dag van ontvangst van het aangetekend schrijven gericht aan de in gebreke blijvende partij geen bevredigende corrigerende maatregelen genomen zijn aangaande de situatie die aan de oorsprong ligt van de schorsing van de standaardclausules en de energieoverdracht, mag de niet in gebreke blijvende partij de bevoegde rechter of het bevoegd scheidsrechterlijk college vatten om de toepassing van de standaardclausules op te zeggen, overeenkomstig artikel [6.2.], of om de gedwongen uitvoering ervan te bekomen, in toepassing van artikel [7]. Indien de niet in gebreke blijvende partij van oordeel is dat de in gebreke blijvende partij afdoende corrigerende maatregelen heeft genomen, stelt ze deze laatste daarvan per aangetekend schrijven met kopie aan de netbeheerder in kennis, ten laatste binnen de drie werkdagen volgend op de voorlegging van deze maatregelen en wordt de schorsing van de standaardclausules beëindigd drie werkdagen na het versturen van deze kennisgeving.

Artikel 6. – Einde van de toepassing en opzegging

Onverminderd de andere bepalingen van deze standaardclausules wordt de toepassing van de standaardclausules opgezegd in de volgende gevallen.

6.1. Opzegging in onderling overleg

De partijen kunnen in onderling overleg beslissen een einde te maken aan de toepassing van de standaardclausules. De partijen leggen dan de einddatum van de toepassing vast.

6.2. Opzegging wegens fout van een partij

Indien een partij (*in gebreke blijvende partij*) een van haar verplichtingen die voortvloeien uit deze standaardclausules niet nakomt, mag de andere partij (*niet in gebreke blijvende partij*), tenzij de in gebreke blijvende partij binnen de dertig dagen na een per aangetekend schrijven verstuurd ingebrekestelling van de niet in gebreke blijvende partij afdoende corrigerende maatregelen heeft genomen, de bevoegde rechter of het bevoegd arbitraal college vatten om de toepassing van deze standaardclausules te laten opzeggen, ten nadele van de in gebreke blijvende partij, onverminderd eventuele schadevergoedingen.

6.3. Automatische verbreking

De standaardclausules zijn van rechtswege niet langer van toepassing in de volgende gevallen:

- i. Faillissement of gerechtelijke reorganisatie van een partij;
- ii. Ontbinding van een partij die niet het gevolg is van een fusie of van een gelijkgestelde operatie;

6.4. Gevolgen

De opzegging van de toepassing van de standaardclausules belet enige energieoverdracht tussen de partijen, behalve voor degene die de modaliteiten van hun relaties contractueel regelen, onverminderd een vernieuwde toepassing van de standaardclausules indien een nieuw onderhandelingsverzoek gericht aan de leverancier mislukt.

De meest gerede partij brengt de netbeheerder op de hoogte van deze opzegging.

De beëindiging van de toepassing van de standaardclausules doet geen afbreuk aan de rechten die de partijen op het moment van de beëindiging ten opzichte van elkaar verworven hebben.

Artikel 7. – Gedwongen uitvoering

Indien een partij (*in gebreke blijvende partij*) een van haar verplichtingen die voortvloeien uit deze standaardclausules niet nakomt, mag de andere partij (*niet in gebreke blijvende partij*), tenzij de in gebreke blijvende partij binnen de dertig dagen na een per aangetekend schrijven verstuurd ingebrekestelling van de niet in gebreke blijvende partij afdoende corrigerende maatregelen heeft genomen, de bevoegde rechter of het bevoegd arbitraal college vatten om de andere partij te dwingen deze verplichtingen uit te voeren.

Artikel 8. - Aansprakelijkheid

Een partij kan enkel aansprakelijk gesteld worden voor schade die in het kader van de toepassing van de standaardclausules veroorzaakt wordt indien deze schade te wijzen is aan een zware of opzettelijke fout van deze partij, haar aangestelden of beampten.

In geval van zware fout is de totale aansprakelijkheid voor de schade die eruit voortvloeit echter beperkt tot een bedrag dat gelijk is aan de som van de tussen de partijen in het kader van de energieoverdracht gefactureerde bedragen tijdens de laatste twaalf maanden. Ze sluit indirecte schade uit.

In geval van opzettelijke fout van deze partij, haar aangestelden of beampten is er geen enkele beperking van de aansprakelijkheid van toepassing.

Artikel 9. – Facturatie en betaling

9.1. Facturatie

Elke partij die in de loop van een bepaalde maand elektriciteit aan de andere partij heeft overgedragen in het kader van een energieoverdracht of een geheel aan energieoverdrachten, richt aan deze partij in de loop van de maand volgend op de mededeling van de door de netbeheerder gevalideerde gegevens voor deze maand, in toepassing van de regels ter organisatie van de energieoverdracht, een factuur voor alle in het kader van de deze energieoverdracht of dit geheel aan energieoverdrachten

overgedragen energievolumes van die maand. Desgevallend vermeldt de factuur de waarde van de verschillende parameters die gebruikt werden om de standaardoverdrachtprijs te bepalen.

Indien de partijen geen andere modaliteiten zijn overeengekomen, worden de facturen gericht aan de maatschappelijke zetel van de andere partij of, indien er geen maatschappelijke zetel in België gevestigd is, aan een in België gevestigde exploitatiezetel.

9.2. Betaling

De facturen moeten binnen de twintig dagen na ontvangst betaald worden en worden verondersteld ontvangen te zijn drie werkdagen na de verzendingsdatum van de factuur (poststempel).

9.3. Verwijlinteressen

Indien de gefactureerde bedragen volledig of gedeeltelijk te laat betaald worden, wordt aan de in gebreke blijvende partij van rechtswege en zonder ingebrekestelling een interest opgelegd, waarvan het percentage vastgelegd wordt met toepassing van artikel 5 van de wet van 2 augustus 2002 betreffende de bestrijding van de betalingsachterstand bij handelstransacties. Deze interest is verschuldigd vanaf de 24e dag na de verzendingsdatum van de factuur en tot op de dag van volledige betaling.

9.4. Betwisting van de facturen

Indien een partij de gefactureerde bedragen te goeder trouw betwist, richt ze ten laatste op de laatste dag van de betalingstermijn een aangetekend schrijven aan de andere partij, waarin ze gedetailleerd de redenen van de betwisting uiteenzet.

De betwisting van een factuur ontslaat de betwistende partij geenszins van de verplichting heel het gefactureerde bedrag te betalen, overeenkomstig artikel [9.2.], behalve indien de fout van de facturerende partij manifest is. Als naderhand blijkt dat de betwisting gegrond was, mag de partij die de betwisting indiende de terugbetaling vragen van de bedragen waarop de betwisting betrekking had, volgens de modaliteiten vastgelegd in artikels [9.1.] tot [9.3.], met dien verstande echter dat in dit geval het terug te betalen bedrag vermeerderd zal worden met een interest die berekend wordt tegen de rentevoet vastgelegd in artikel 9.3., vanaf de dag dat de betwiste bedragen werden betaald.

Artikel 10. – Vertrouwelijkheid

Elke partij verbindt zich ertoe alle informatie betreffende de toepassing van de standaardclausules en een energieoverdracht of een geheel aan energieoverdrachten die de andere partij als vertrouwelijk omschrijft of als vertrouwelijk beschouwd dient te worden in toepassing van de geldende wetten en reglementen, vertrouwelijk te behandelen en niet mee te delen aan derden, behalve in de volgende gevallen:

- i. de partij waarvan de informatie uitgaat, heeft voorafgaandelijk schriftelijk toestemming gegeven deze bekend te maken aan een derde, aan derden of aan het publiek;
- ii. de informatie is wettelijk toegankelijk voor het publiek;
- iii. de informatie wordt bekend gemaakt aan de netbeheerder in het kader van de uitoefening van zijn wettige opdrachten;
- iv. de informatie wordt bekend gemaakt aan het CREG in het kader van de uitoefening van haar bevoegdheden.

De partijen gaan ermee akkoord de vertrouwelijkheid van de gegevens niet tegen elkaar in te roepen.

De vertrouwelijkheidsverplichting blijft gelden gedurende vijf jaar na de datum waarop de partij in kwestie de als vertrouwelijk beschouwde of te beschouwen informatie heeft ontvangen. Ze blijft bestaan, ook al worden de standaardclausules opgezegd.

Artikel 11. – Interpretatie

In geval van problemen bij de toepassing van deze standaardclausules tussen de partijen, kan de meest gereede partij aan de CREG een verzoek richten tot interpretatie van de betwiste bepaling(en). Het interpretatieverzoek is gedocumenteerd en met redenen omkleed. Er wordt een kopie van dit verzoek aan de andere partij overgemaakt.

Na het standpunt van de andere partij te hebben ingewonnen, formuleert de CREG een advies over de interpretatie van de betwiste bepaling(en). Dit advies is niet bindend.

Artikel 12. – Aanvullende bepalingen

12.1. Overdracht

Geen enkele partij mag de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van deze standaardclausules geheel of gedeeltelijk overdragen aan een derde (inclusief in het kader van een overdracht resulterende uit een fusie, een splitsing, een inbreng van algemeenheid of van een bedrijfstak) zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere partij. Elke weigering van toestemming wordt gemotiveerd en binnen een termijn van maximaal tien werkdagen overgemaakt; na deze termijn wordt de toestemming geacht gegeven te zijn.

De verplichting waarvan sprake in het eerste lid is niet van toepassing indien de overnemer een aan de overdragende partij verbonden vennootschap is in de zin van artikel 11 van het Wetboek van Vennootschappen. In dit geval is de overdracht effectief vanaf de dag dat de andere partij een aangetekend schrijven ontvangt waarin deze partij in kennis gesteld wordt van de overdracht, waarbij deze daadwerkelijke overdracht echter onderworpen is aan de kennisgeving door de netbeheerder aan de andere partij dat de financiële waarborg die de overnemer gesteld heeft bij de netbeheerder voldoet aan de door de CREG vastgelegde voorwaarden.

12.2. Deelbaarheid

Als een bepaling van deze standaardclausules nietig of onwettig verklaard wordt, heeft deze nietigheid of onwettigheid geen invloed op de geldigheid van de andere bepalingen van de standaardclausules die tussen de partijen van toepassing zijn.

12.3. Wijziging

Behoudens instemming van de partijen wordt de wijziging van de standaardclausules door de CREG aan de partijen opgelegd een maand na de publicatie van deze wijziging op de website van de CREG.

12.4. Toepasselijk recht

Deze standaardclausules worden uitsluitend beheerst door het Belgisch recht.

12.5. Geschillenregeling

Elk geschil betreffende de geldigheid, de toepassing, de interpretatie, de uitvoering of de verbreking van deze standaardclausules wordt, naar keuze van de meest gereede partij en behoudens andersluidende wettelijke bepaling, voorgelegd aan:

- i. de rechtbank van koophandel van het arrondissement waar de partij waartegen de vordering wordt ingesteld is gevestigd; of
- ii. de arbitrage van het Belgisch Centrum voor nationale en internationale Arbitrage en Mediatie (Cepani). De arbitrage zal gebeuren door een college bestaande uit drie arbiters die lid zijn van Cepani, waarbij elke partij een arbiter mag aanduiden en de derde door de twee arbiters aangeduid door de partijen gezamenlijk wordt aangeduid.

12.6. Briefwisseling

Als de partijen aan de andere partij geen contactpersoon hebben opgegeven in het kader van de uitvoering van deze standaardclausules, wordt alle briefwisseling tussen de partijen gericht aan de maatschappelijke zetel van elke partij of, als er geen in België gevestigde maatschappelijke zetel is, aan een in België gevestigde exploitatiezetel.

Behalve indien anders gespecificeerd in de standaardclausules, verloopt alle briefwisseling tussen de partijen via gewone brief per post.

BIJLAGE 2

Formule voor de berekening van de minimale bankwaarborg

In de praktijk wordt een geactiveerd volume, uitgedrukt in MWh, aan elke maand gekoppeld en wordt elke maand op dit geactiveerd volume een bedrag toegepast dat overeenstemt met een benadering van de overdrachtsprijs en uitgedrukt wordt in € per MWh.

Het minimumbedrag van de totale bankwaarborg BW_{min} is dan ook steeds gelijk aan de som van de minimale maandelijkse bedragen van de bankwaarborg van de laatste vier maand, met inbegrip van de lopende maand tijdens dewelke de berekening gebeurt door Elia; dit minimumbedrag mag niet lager zijn dan een drempelwaarde van BW_0 :

$$BW_{min} = \max(BW_0, \\ Vol(m-3) * P_t(m-3) + Vol(m-2) * P_t(m-2) \\ + Vol(m-1) * P_t(m-1) + Vol(m) * P_t(m))$$

Waarbij:

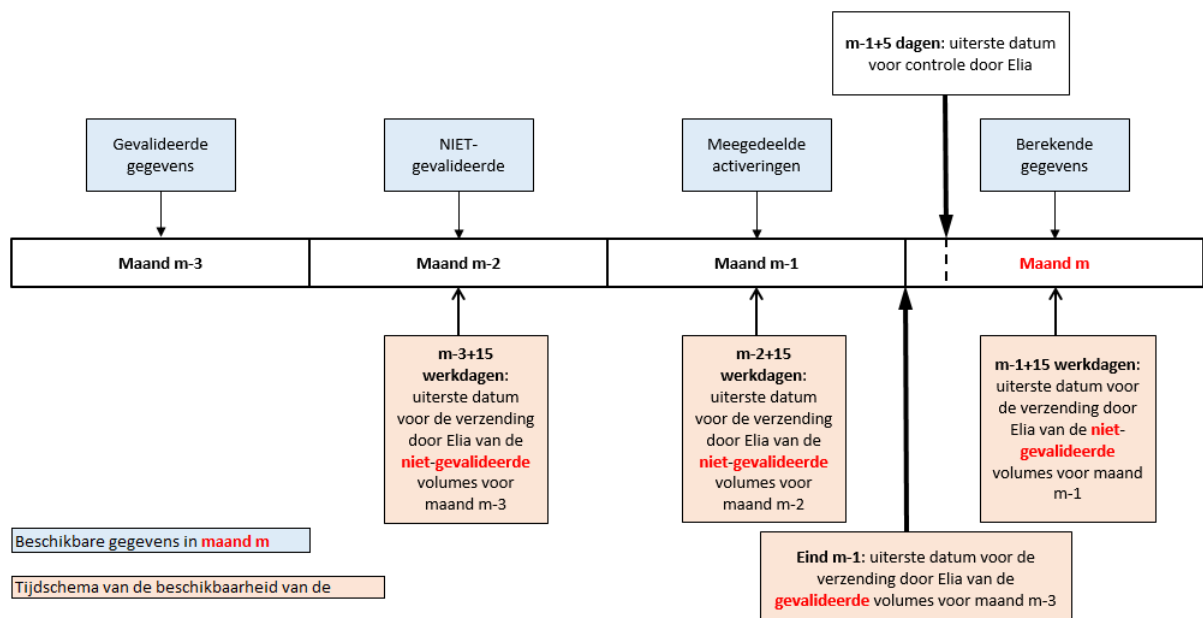
- m de lopende maand is, waarin de berekening van het bedrag van de bankwaarborg wordt uitgevoerd
- m-1 de maand is die maand m onmiddellijk voorafgaat
- m-2 de maand is die maand m-1 onmiddellijk voorafgaat
- m-3 de maand is die maand m-2 onmiddellijk voorafgaat
- Vol(x) is het volume van maand x; het is de som van de opwaarts geactiveerde energieën, uitgedrukt in MWh (in de zin dus van een vermindering van de nettokwartierafname of van een verhoging van de nettokwartierinjectie); die door de FSP bij de eindafnemer besteld werden in het kader van de ToE tijdens maand x.
- Voor de maanden m-3 tot m-1 zijn deze gegevens, naargelang hun beschikbaarheid en in afnemende volgorde van voorkeur, afkomstig van:
 - 1) de door de netbeheerder gevalideerde gegevens;
 - 2) de door de netbeheerder doorgestuurde maar nog niet gevalideerde gegevens;
 - 3) de gegevens die de aanbieder van flexibiliteitsdiensten meegedeeld heeft aan de netbeheerder.
- Voor de lopende maand m wordt het volume geraamd door het gemiddelde te nemen van de volumes die de voorbije drie maanden geactiveerd werden.

$$Vol(m) = \frac{Vol(m-3) + Vol(m-2) + Vol(m-1)}{3}$$

- " $P_t(x)$ ", uitgedrukt in €/MWh, is de benadering van de overdrachtsprijs voor maand x , toegepast op volume $Vol(x)$ van dezelfde maand. De waarde ervan wordt vastgelegd in artikel 19, § 2 van titel 6.
- De waarde van BW_0 , uitgedrukt in €, wordt vastgelegd in artikel 19, § 3 van titel 6.

De planning opgenomen in onderstaande figuur laat toe de momenten te tonen waarop Elia de informatie betreffende de volumes verstuurd naar de actoren.

Figuur 1 - Planning

Tijdens de controle die plaatsvindt aan het begin van de tweede maand van de activiteit van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn enkel de gegevens van het volume van de eerste maand beschikbaar. In dit geval is $m = 2$ en wordt de volgende formule toegepast om de minimale bankwaarborg te berekenen:

$$BW_{min} = \max(BW_{0,4} * Vol(m-1) * P_t(m-1))$$

Tijdens de controle die plaatsvindt aan het begin van de derde maand van de activiteit van de aanbieder van flexibiliteitsdiensten zijn enkel de gegevens van het volume van de eerste twee maanden beschikbaar. In dit geval is $m = 3$ en wordt de volgende formule toegepast om de minimale bankwaarborg te berekenen:

$$BW_{min} = \max(BW_0, 2 * (Vol(m - 2) * P_t(m - 2) + Vol(m - 1) * P_t(m - 1))))$$

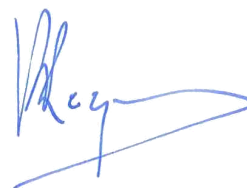
Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wnd. Voorzitter van het Directiecomité